Leto XXIV., 42

Poštnina plačana v gotovini. Postgebühr bar bezahlt.

Ljubljana, torek 22. februarja 1944

Preis — Cena 1.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A., MILANO

Računi: za ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljkom Jutrom« Lir 36.50.

Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica št. 5. — Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Erneuter schwerer Luftangriff auf London

Abwehrerfolg an der Beresina — Zahlreiche Sowjetangriffe gescheitert — 49 Terrorbomber abgeschossen — U-Boote versenkten 11 Geleitzerstörer

Aus dem Führerhauptquartier, 21. Febr. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südlich Kriwoj Rog, östlich Shaschkoff, südlich der Beresina und südöstlich Witebsk scheiterten zahlreiche, zum Teil von Panzern unterstützte Angriffe der Sowjets. Der Feind hatte hohe blutige Verluste. Bei einem Panzervorstoss verlor er zwanzig von 25 angreifenden Panzern.

Im Nordteil der Ostfront setzten sich unsere Divisionen in einigen Abschnitten zur Verkürzung der Front befehlsgemäss vom Feinde ab. Die nachdrängenden Bolschewisten wurden zurückgeschlagen.

Im Südabschnitt der Ostfront haben sich die bayrische 97. Jägerdivision unter Führung des Generalmajors Rabe von Pappenheim und die ostpreussische 24. Panzerdivision unter Führung des Generalmajors Reichsfreiherr von Edelsheim besonders ausgezeichnet.

In Italien dauern die wechselvollen schweren Kämpfe im Landekopf von Nettuno an. Unsere Truppen wehrten mehrere mit Panzerunterstützung geführte Gegenangriffe des Feindes ab, vernichteten bei eigenen Angriffen eine feindliche Kompanie und schlossen südlich Aprilia eine Kampfgruppe des Gegners ein. Heftige Ausbruchsversuche dieses Verbandes und Entlastungsangriffe wurden abgewiesen.

Unsere Fernkampfartillerie beschoss die Häfen Anzio und Nettuno mit guter Wirkung.

An der Südfront verlief der Tag ohne wesentliche Kampfhandlungen.

In den Mittagsstunden des 20. Februar griffen nordamerikanische Bomberverbände mehrere Orte in Nord- und Mitteldeutschland an. Durch Spreng- und Brandbomben entstanden stellenweise beträchtliche Schäden, besonders in Leipzig.

In den frühen Morgenstunden des heutigen Tages führten britische Bomberverbände bei geschlossener Wolkendecke einen Terrorangriff gegen den Raum von Stuttgart. Besonders in den Wohngebieten der Stadt Stuttgart wurden Schäden verursacht und dabei Kulturdenkmäler, Kirchen und öffentliche Gebäude zerstört. Unsere Luftverteidigungskräfte vernichteten bei diesen Angriffen trotz starker Behinderung durch die Wetterlage 49 britisch-nordamerikanische Flugzeuge, in der Mehrzahl viermotorige Bomber.

Die deutsche Luftwaffe griff in der vergangenen Nacht mit starken Verbänden schwerer Kampfflugzeuge erneut London an. Grosse Mengen von Spreng- und Brandbomben verursachten abermals ausgedehnte Brände und Zerstörungen im Stadtgebiet.

Unsere Unterseeboote versenkten im Nordatlantik in zähen und schweren Kämpfen gegen feindliche U-Bootsjagd- und Sicherungsgruppen 11 Geleitzerstörer.

Hudi boji na nettunskem predmostju

Berlin, 20. febr. DNB. Grenadirji, oklopniški grenadirji in padalci, ki jih podpira težko in najtežje orožje ter močni oddelki nemškega letalstva, se ob nettuškem mostišču močno bore z zagrizeno braneč'm se sovražnikom. Že 16 februarja so vdrle nemške čete v globoko razvrščene angloameriške postojanke. Dne 17. in 18. t. m. so napadli dobro napredovali. Južno od Aprilije so vrgle nemške čete sovražnika z njegovih močno zgrajenih postojank, ki so jih tvorila oporišča, odporna gnezda ter bunkerji, in so zavzele številne višine. Sovražnik je vedno znova prehajal v protinapade, ki pa so se vsakokrat izjalovili v ognju vsega nemškega orožja ter so ga stali ljudi in oklopnikov.

V teh bojih za nettunsko predmostje ima težko orožje posebno važne naloge. Medtem ko nemški dalinostrelni topovi že več dni uspešno obstreljujejo ozemlje nettunskega pristanišča ter tamkajšnje letališče, poizkušajo sovražni ladijski topovi zaman ovirati nadaljnje nemško napredovanje. Težak in trajen topniški ogenj močno ovira zavezniško mornarico pri njenem premikanju. Razen tega jih je zažgal in poškodoval že zelo mnogo prevoznih ladij.

Da bi zadržal napredujoče nemške čete, je sovražnik uporabil močne oddelke svojega letalstva. Skupno z močnimi oklopniškimi oddelki bombardirajo sovražni letalci neprestano napredujoče nemške čete. Rame ob rami z nemškimi grenadirji se bore tud skupine protiletalskega topništva, ki uničujejo na tleh tank za tankom ter ščitijo nemške čete pred vedno znova napadajočimi letalci. Pri tem so 17. februarja skupno s težkimi protiletalskimi baterijami, ki so ščitile nemška dovozna pota, sestrelile 12 severnoameriških letal, med njimi pet štirimotornih bombnikov. V silovitih, ves dan trajajočih letalskih bojih s sovražnikovimi bombnimi in lovskimi jatami so nemški bojni letalci in lovci sestrelili 3 nadaljnje štirimotorne bombnike ter 3 lovce, tako da je sovražnik tega dne izgubil 18 letal. Številna ostala sovražnikova letala so se morala z gorečimi stroji obrniti ter lahko sklepamo, da svojih oporišč niso več mogla doseči. V noči na 10. februarja so nemška bojna letala neprestano napadala močne sovražnikove obrambne postojanke južno od Aprilije.

Nadaljnje nemške pridobitve

Berlin, 21. febr. DNB. Na nettunskem predmostju je nemški protinapad dne 19. februarja kljub zelo močnemu sovražnikovemu ognju napredoval ob obeh straneh Aprilije. Več angloameriških, z oklopniki podprtih protisunkov, s katerimi je hotel sovražnik zapreti pot nemškim napadalnim klinom, se je z velikimi izgubami izjalovilo. V bojih so nemške čete zajele zopet okrog 200 ujetnikov in uničile ali zaplenile 13 oklopnikov. Kljub velikim človeškim in tvarnim izgubam se sovražnik v svojem globoko razvrščenem obrambnem sistemu še nadalje srdito upira napredujočim nemškim četam.

Teroristični napadi

Milan, 20. febr. Angloameriški teroristični letalci so znova povzročili težka razdejanja v številnih majhnih krajih firenške pokrajine. Bombe so zadele cerkve, bolnišnice in stanovanjske predele.

Francoska sodba o napadu na samostan Monte Cassino

Vichy, 20. febr. Ameriški uničevalni bes proti kulturnim spomenikom v Italiji ima po mnenju francoskega državnega tajnika za informacije in propagando Henriota številne vzroke. Predvsem so tega krivi nerazumevanje yankeejev za umetniško bogastvo, tradicije in vero, in potreba, da bi se vsled izjalovljenega izkrcanja pri Nettunu maščevali z barbarskim napadom na Monte Cassino. S tem »umorom« častitljivega samostana je hotel pokazati Roosevelt, kako malo ceni evropsko civilizacijo in zapadno kulturo. Ker pa hoče biti še enkrat izvoljen in hoče narediti ameriškemu prebivalstvu volitve bolj prijetne, mu mora pričarati kakršenkoli uspeh ameriških čet. Tak »uspeh« naj bi predstavljal barbarski teroristični napad na Monte Cassino.

Nemške podmornice pred Nettunom

Berlin, 21. febr. DNB. Kakor je javilo vojno poročilo z dne 20. februarja, so nemške podmornice, ki podpirajo operacije na kopnem pri Nettunu, uspešno posegle v boje in so na tem bojišču, ki ga varuje sovražnik s številnimi križarkami, rušilci, zaščitnimi ladjami ter letali, dosegle pomembne uspehe.

Tako jim je uspelo, da so potopile tri moderne izkrcevalne ladje za tanke, ladijski tip, ki ga je sovražnik razvil šele v tej vojni in ki vsled svoje velike brzine 22 morskih milj ter nizkega gazu ne predstavlja za podmornice nikakega lahkega cilja. Razen tega so te ladje prav močno zavarovne z rušilci in zaščitnimi ladjami, kar napade še prav posebno otežkoča. Kljub temu je uspelo potopiti dva spremljevalna rušilca. Poleg tega s smelimi napadi doseženega uspeha moramo omeniti potopitev sovražne križarke južno od Gaetskega zaliva, ki jo je uničila 18. februarja podmornica pod poveljstvom kapitana Fenskija. Ta 5000tonska križarka je spadala k onim ladjam, ki so v zadnjih dneh ponoči ponovno obstreljevale zapadnoitalijansko obalo. Njen konec predstavlja razbremenitev obalne obrambe in je enak izpadu treh baterij na kopnem, ker so križarke te velikosti oborožene z najmanj šestimi 15.2 in osmimi 10.2 cm topovi. Poleg tega imajo še protiletalsko zaščito številnih strojnic, kakih osem torpednih cevi in dve letali na krovu. Njihova brzina znaša nad 30 morskih milj. Posadka šteje 500 do 550 mož. O vednjih se ne ve nič točnega, ker se je morala podmornica takoj potopiti, da se je lahko izognila zasledovanju rušilcev in zaščitnih ladij, ki jih je bilo vse polno v bližini.

Poleg teh vojnih ladij je izgubil sovražnik še blago, natovorjeno v prostoru 16.000 ton, čigar izguba ga bo pri sedanjem položaju bojev na zemlji prav hudo zadela. Vse tri velike 3000tonske izkrcevalne ladje so bile namreč enako kakor 7000tonska tovorna ladja polno natovorjene in so plule v Nettuno.

V Zedinjenih državah in Angliji zgrajene posebne izkrcevalne ladje, ki so dolge 98 metrov, lahko natovorijo 20 oklopnikov in 16 tovornih avtomobilov ali namesto teh čoln za izkrcevanje oklopnikov, ki ima kakih 120 do 150 ton. Vrhu tega se lahko vkrca na ladjo še 400 popolnoma oboroženih pešcev. Akcijski radij take ladje znaša 1500 morskih milj. Ker so tako zgrajene, da lahko vsak trenutek pristanejo ob ploski obali, so zlasti na italijanskem bojišču za sovražnika izredno dragocene. Ako upoštevamo njihov vojaško pomembni tovor, se lahko sklepa, da je bilo z dvema potopljenima ladjama uničenih najmanj 40 oklopnikov in 32 tovornih avtomobilov. Tretja ladja je namreč vozila pogonska sredstva v sodih.

Poleg tega uničenja je sovražnik izgubil še mnogo vsakovrstnega vojnega materjala in živil pri torpediranju 7000tonske tovorne ladje. Šlo je za moderno novo ladjo, ki je bila zgrajena verjetno v Zedinjenih državah.

S temi uspehi so podmornice v tej važni fazi bojev v Italiji znova dokazale, da se znajo boriti tudi na področju, ki ga sovražnik nadzira z najmočnejšimi pomorskimi in letalskimi silami.

Velike poplave v Anatoliji

Carigrad, 21. febr. V severnozapadni in zapadni Anatoliji je stalno deževje povzročilo velike poplave. Pri Manisi je več vasi pod vodo. Iz Adane javljajo, da je ravnina Čukurova preplavljena. V Adani so morali izprazniti mestno bolnišnico in neko šolo. V okolici Izmira je voda obkolila 60.000 ovac. Poplava je zahtevala nekaj človeških žrtev. V pokrajinah Izmir in Manisa bo težko prizadeta tudi letina.

Novi japonski uspehi na morju

Tokio, 21. feb. Pri spopadu manjše vojne ladje z dvema sovražnikovima torpedovkama je bila po poročilu z bojišča v vodovju severno od otoka Shortland v Salomonovi skupini ena torpedovka potopljena, druga pa težko poškodovana. Japonci so imeli mrtve in ranjene.

Pri napadih na sovražne ladijske spremljave pri rtu Merkusu so japonski mornariški letala 18. februarja potopila večji izkrcevalni čoln, drugega pa poškodovala. Istočasno je bila bombardirana v vodovju severno od Nove Gvineje sovražna ladijska spremljava. S teh podjetij so se vse japonske edinice vrnile v svoja oporišča.

Tokio, 21. feb. Japonski glavni stan je v ponedeljek objavil prve podrobnosti o obrambnih bojih na otoku Truku v Karolinih. Med dosedanjimi boji za obrambo tega otoka so bili potopljeni 2 sovražni križarki. Ena izmed njih je bila morda tudi bojna ladja. Težko sta bila poškodovani neka nosilka letal ter neka vojna ladja nenadnega tipa. Sestreljenih je bilo 54 letal. Tudi Japonci so izgubili pri težkih obrambnih operacijah več vojnih in prevoznih ladij ter letal.

Spremembe v japonskem vojaškem vodstvu

Tokio, 21. febr. Namestu maršala Bugiajme je prevzel ministrski predsednik general Tojo posle šefa generalnega štaba. Mornariški minister admiral Šimada pa je istočasno postal namesto velikega admirala Nagane šef admiralnega štaba.

Tokio, 21. febr. Vojno ministrstvo je objavilo, da je bil na mesto generala Juna Učirokuja imenovan generalni poročnik Šojiro Iida za vrhovnega poveljnika osrednje japonske armade v domovini. General Učiroku bo v bodoče podšef generalnega štaba, poleg tega pa še član vrhovnega sveta.

Generalni poročnik Iida, ki je bil do leta 1938 poveljnik cesarske telesne straže, se je proslavil s svojim udejstvovanjem na Kitajskem in kasneje kot vrhovni poveljnik japonskega ekspedicijskega zbora v francoski Indokini ter v Burmi.

Britanci priznavajo izgubo rušilca „Janusa"

Stockholm, 21. febr. V nedeljo zvečer je britanska admiraliteta objavila izgubo rušilca »Janusa«. Ladja je imela 1690 ton ter je bila zgrajena l. 1939. Razvijala je brzino 36 vozlov na uro. Oborožena je bila s šestimi 12 cm topovi, 10 torpednimi cevmi in s štirimi 4 cm protiletalskimi topovi in 8 strojnicami. V miru je štela njena posadka 183 mož.

Prekršitev švicarske nevtralnosti

Bern, 21. febr. Uradno objavljajo: Dne 21. februarja so sovražni bombniki med 3.15 in 4.05 večkrat preleteli naše ozemlje vzhodno od črte Laufenburg—Sargan.

Švicarski listi pripominjajo, da je šlo za letala, ki so napadla južno Nemčijo in so se vračala preko Švice.

Rekordni turški državni proračun

Ankara, 20. febr. Turška narodna skupščina, ki se bo sestala 6. marca bo morala sklepati predvsem o novem državnem proračunu, ki ga je finančno ministrstvo te dni izgotovilo. Proračunski predlog določa izdatke in dohodke v približnem znesku 1.000.000 000 turških funtov. Od tega je več kot polovica namenjena za vojaške izdatke, ki so v primeri z lanskimi izdatki narasli za 30%.

Epidemija gripe v Angliji

Ženeva, 19. febr. »News Chronicle« javlja, da je po angleških cenitvah zbolelo v Angliji med veliko epidemijo hripe od novembra do januarja okrog 10.800 000 civilistov, vključno otrok. Dva milijona primerov je bilo težjih ter je šlo za vnetje pljučnih sapnika itd. To praktično pomeni, da je zbolel vsak četrti Anglež.

Ponoven težak letalski napad na London

Obrambni uspeh ob Berezini — Številni sovjetski napadi so se izjalovili — 49 terorističnih bombnikov sestreljenih — Podmornice potopile 11 rušilcev

Führerjev glavni stan, 21. febr. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Južno od Krivega Roga, vzhodno od Žaškova, južno od Berezine ter južnozapadno od Vitebska so se izjalovili številni, deloma z oklopniki podprti sovjetski napadi. Sovražnik je imel velike krvave izgube. Pri nekem oklopniškem sunku je izgubil 20 oklopnikov izmed 25 napadajočih.

Na severnem delu vzhodnega bojišča so se naše divizije zaradi skrajšanja fronte v nekaterih odsekih na povelje ločile od sovražnika. Za njimi pritiskajoči boljševiki so bili odbiti.

V južnem odseku vzhodnega bojišča sta se posebno odlikovala bavarska 97. lovska divizija pod vodstvom generalnega majorja Rabeja v. Pappenheima ter vzhodno-pruska 24. oklopna divizija pod vodstvom generalnega majorja državnega barona v. Edelsheima.

V Italiji se nadaljujejo izpremeb polni, težki boji na nettunskem predmostju. Naše čete so odbile več sovražnikovih protinapadov z oklopniško podporo, uničile z lastnimi napadi neko sovražnikovo četo ter obkolile južno od Aprilije neko sovražnikovo bojno skupino. Slovite poizkuse tega oddelka, da bi se rešil, ter napade za njegovo razbremenitve smo zavrnili.

Naše daljnostrelno topništvo je z dobrim uspehom obstreljevalo luki Anzio in Nettuno.

Na južnem bojišču je potekel dan brez bistvenih bojev.

V opoldanskih urah 20. februarja so severnoameriški bombniški oddelki napadli več krajev v severni in srednji Nemčiji. Rušilne in zažigalne bombe so povzročile ponekod pomembno škodo, zlasti v Leipzigu.

V zgodnjih jutranjih urah današnjega dne so izvršili britanski bombniški oddelki pri popolnoma oblačnem nebu teroristični napad na stuttgartsko področje. Škoda je bila povzročena zlasti v stanovanjskih predelih mesta Stuttgarta ter so bili pri tem uničeni kulturni spomeniki, cerkve in javne zgradbe. Kljub veliki oviri zaradi vremenskega stanja so uničile naše sile protiletalske obrambe pri teh napadih 49 britansko-severnoameriških letal, po večini štirimotornih bombnikov.

Nemško letalstvo je v pretekli noči z močnimi oddelki težkih bojnih letal znova napadlo London. Velike količine rušilnih in zažigalnih bomb so ponovno povzročile obširne požare in uničenja na mestnem področju.

Naše podmornice so potopile na severnem Atlantiku v žilavih in težkih bojih s sovražnikovimi protipodmorniškimi in zaščitnimi skupinami 11 spremljevalnih rušilcev.

Visoko odlikovanje

Führerjev glavni stan, 21. febr. DNB. Führer je 18. februarja podelil topniškemu generalu Wilchelmu Stemmermannu, poveljniku armadnega zbora in voditelju neke bojne skupine ter generalnemu poročniku Theobaldu Liebu, poveljniku oddelka armadnega zbora, hrastov list k Viteškemu križcu Železnega križa.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 20. febr. DNB. Finsko vojno poročilo javlja:

Pri Rukajaerviju so odbile naše čete napad kakih 300 mož močne sovražnikove edinice. Na ostalih bojiščih so bile zavrnjene sovražne udarne čete.

Helsinki, 21. febr. DNB. Današnje finsko vojno poročilo se glasi: »Z bojišč ni ničesar javiti.«

Nemški prodor zapadno od Čerkasov

Kako je bil razbit sovjetski obkoljevalni obroč — Nov dokaz za premoč nemških čet in nemškega vodstva

Berlin, 21. febr. DNB. Uspešen prodor skozi sovražni obkoljevalni obroč zapadno od Čerkasov je nov dokaz, da nemške čete in njihovo vodstvo prekašajo svojega nasprotnika. Sovjetske čete so 28. januarja z globokim vdorom od juga in severa odrezale bojno skupino pod poveljstvom topniškega generala Stemmermanna od njenih zvez z zaledjem. Dne 4. februarja so zato pričele čete vojske in oddelkov SS na dveh mestih istočasno presenetljiv napad, ki naj bi razbil sovjetski obroč. Obenem s skupino, ki je pod poveljstvom generala oklopnih čet Breitha prodirala vzhodno od Žaškova, so prodirali južno še oddelki generalnega poročnika v Vormanna, da bi pritegnili naše močnejše sovražnikove sile ter na ta način omogočili prodor severne udarne skupine. Pri izpolnjevanju svoje naloge so uničili 129 oklopnikov ter 393 raznih topov, privedli pa 700 ujetnikov. Kljub temu, da so čete generala v. Vormanna vezale močne sovražnikove sile se je moral severno napredujoči oddelek še vedno boriti s kakimi desetimi strelskimi divizijami in z več oklopnimi zbori. Slabo vreme je popolnoma razmočilo ozemlje in je zadržalo prvotno zelo nagli napredujoče čete, toda Nemci so se prebijali naprej z železno odločenostjo. Le volja, rešiti svoje tovariše, jim je dajala moč, da so premagali vse ozemeljske težave, čeprav so se morali ponekod boriti tudi bosi. Z neprestanimi napadalnimi in obrambnimi boji so strli odpor boljševiških divizij in uničili do spojitve z osvobojeno bojno skupino 606 oklopnikov in 407 topov. Razen tega so zajeli 1300 ujetnikov. Večko polovico sestreljenih sovražnih oklopnikov je uničil težki oklopniški polk odlikovanca s hrastovim listom podpolkovnika Bäkeja, ki je od 24. januarja dalje uničil vzhodno od Žaškova okrog 400 sovjetskih tankov.

V trdnem zaupanju v vodstvo in v svoje napredujoče tovariše so se od 28. januarja popolnoma sebi prepuščeni in le še s pomočjo letal oskrbovani oddelki vojske in SS pod poveljstvom topniškega generala Stemmermanna in generalnega poročnika Liebe junaško borili proti stalno napadajočim, daleč nadmočnim sovražnikovim silam. Sestrelili so 101 oklopnik ter so s protisunki vedno znova očistili nevarne vdore, dokler niso končno 16. februarja pričeli prodor skozi vedno ožji in močnejši obkoljevalni obroč. Kljub silovitim snežnim viharjem in velikim zametom se jim je le posrečilo, da so se spojili z nasproti prihajajočimi tovariši. Skozi odprtino so se nato umaknile obkoljene čete, ki so do 18. februarja zvečer srečno prispele za prednjo nemško glavno bojno črto. Tako so nemške čete znova iztrgale sovražniku zmago, o kateri je že mislil, da jo ima zanesljivo v žepu.

Vsi sovjetski napadi pri Vitebsku odbiti

Berlin, 20. febr. DNB. Pri Vitebsku so boljševiki 17. februarja prenehali brezuspešne poizkuse, da bi prebili fronto, pač pa so se boji še prejšnjega dne razvneli z vso silovitostjo. Težišča zadnjih bojev so bila južnovzhodno od mesta ob loku Lučese ter ob severnozapadnem frontnem loku v gozdovih na obeh straneh ceste od Polocka v Vitebsk. Nemško predmostje ob Lučesi pri Novih je bilo neprestano izpostavljeno osredotočenim napadom, ne da bi se sovražniku posrečilo vdreti vanj. Le na enem mestu so sovjetske čete lahko začasno prekoračile rečico, nakar so poizkušale doseči neki pozd na zapadu. Kljub enournemu težkemu topniškemu ognju, ki je pripravljal napad, se je sunek v moči polka izjalovil. Ko se je sovražnik popoldne na svojem vdornem mestu z močnimi silami še enkrat pripravljal za napad, ga je naenkrat zadel nemški sunek napadalnih topov in grenadirjev, ki je bil pripravljen z močnim ognjem iz topov z zameglitvijo. V njegovi zaščiti so se pod vodstvom odlikovanca s hrastovimi listi polkovnika Walterja nemški vojaki neopazno približali neki vasi, ki so jo držale sovjetske čete. Medtem ko je težko orožje pokrivalo s svojim uničevalnim ogniem kraj sam in njegove vzhodne izhode so napadalni topovi, za njimi pa grenadirji z močnim udarcem napadli frontalno in z boka. V neredu so se skušali ostanki razbitega sovjetskega polka umakniti iz goreče vasi, postali pa so plen napadalnih topov, ki so vas obšli ter zaprli boljševikom s svojim ogniem povratek. Grenadirji so zavzeli vas z naskokom. Boljševiške izgube so samo tu znašale nad 800 padlih.

V noči na četrtek so sovjetske čete na istem mestu znova napadle, ra so bile zopet krvavo odbite. Vsi sovražnikovi napori, da bi vtisnil predmostje ob Lučesi in si odprl pot v Vitebsk, so se s tem dokončno izjalovili.

Maršal Rommel v Normandiji

Berlin, 20. febr. Maršal Rommel je na svojem inspekcijskem potovanju vzdolž atlantskega zidu prišel zadnje dni v Normandijo, kjer si je ogledal tudi najmanjša odrona gnezda ter si pustil od poveljnikov posameznih oporišč poročati o bojni in obrambni moči normandske obale. Posebno se je zanimal za obširne minske zapore ob obali. Tako je dobil maršal sliko o udarni moči atlantskega zidu ob najskrajnejši severnozapadni obali Francije, kjer je končno obiskal že pomorsko utrdbo Cherbourg z njenimi močnimi obrambnimi napravami.

Nova letalska bitka nad kontinentom

Kako so izgubili Britanci 83 štirimotornih bombnikov

Berlin, 21. febr. DNB. Britanske bombniške jate, ki so ob zgodnjih jutranjih urah 20. februarja priletele nad severnonemško državno ozemlje, so se skušale izogniti velikim izgubam s širokopoteznim poizkusom, da bi prevarale nemško protiletalsko obrambo. Vsled nevarnih napadov nočnih lovcev so uporabile slabo vreme nad Nemčijo, ki po britanskem mnenju ovira močnejšo uporabo nočnih lovcev. Katastrofa, ki so jo doživeli britanski teroristični bombniki, pa seveda dokazuje, kako se je nemška protiletalska obramba, predvsem prav nočni lovci, navadila na boje z britanskimi jatami v slabem vremenu in v temnih nočeh.

V nočni bitki, ki je doslej nad kontinentom še ni bilo, so nočni lovci v tesnem sodelovanju s protiletalskim baterijam pripravil sovražniku njegov dosedanji na večji poraz. Uničenje 83 štirimotornih bombnikov je enako izgubi cele jate vojnih letal. Vrhu tega lahko z gotovostjo računamo, da je število uničenih terorističnih bombnikov dejansko še mnogo večje, ker gre pri dosedanjih 83 bombnikih le za sestrelitve, ki jih je bilo na celini mogoče točno ugotoviti. Tako imenovane »tihe izgube«, ki jih je treba po neki preiskni britanski vesti prišteti s kakimi 30 %, seveda v tem številu niso vsebovane.

V tej letalski bitki sta se posebno odlikovala dva višja narednika, katerih je vsak sestrelil 5 bombnikov. Večina okrog 600članske posadke uničenih bombnikov se je ubila al zgorela. Le malo se jih je rešilo s padali. Poleg teh izgub moštva so pomembne tud tvarne izgube, saj je izgubil sovražnik stroje, ki so skupno razvijali kakih 300.000 konjskih sil ter 830 najmodernejših strojnic.

Stockholm, 21. febr. Severnoameriška poročevalska agencija »United Press« javlja iz Londona, da so doživeli britanski teroristični letalci pri svojem napadu na srednjo Nemčijo in zlasti na Leipzig v noči na nedeljo najtežji poraz od pričetka letalske bitke za Nemčijo. Vest pravi, »da bi v primeru, ako bi primerjali število sedanjih sestrelitev s številom udeleženih bombnikov, videli, da so izgube verjetno mnogo večje kakor običajno«.

Hudi udarci nemškega letalstva

Madrid, 20. febr. V krogih, ki stoje blizu britanskega poslaništva, izjavljajo, da so zadnji nemški letalski napadi na London izzvali razpoloženje, kakršno je bilo v času velikih letalskih napadov leta 1940. Z največjo zaskrbljenostjo zaznamujejo dejstvo, da je bilo število sestreljenih nemških letal tako malenkostno, da se ga oblasti sploh niso upale objaviti, ker so se bale, da bi se prebivalstvo še bolj vznemirilo. Poleg tega sta protiletalska obramba in protiletalska zaščita zaradi nove nemške taktike popolnoma odrekli. Kaže se, kakor da imajo Nemci posebno sredstvo, ki dela, bodisi njihova letala neslišna ali pa jim omogoča, da izločijo britanske prisluškovalne aparate. Pri zadnjih štirih napadih je bil skoro vedno dober razgled in je zato tem bolj presenetljivo, ker londonskemu protiletalskemu topništvu ni uspelo že pred mestom zavrniti nemških bombniških valov. Nemška letala so lahko vedno z največjo natančnostjo odvrgla svoje bombe in letalske mine. V Londonu so dvigali taki požari, da se je njihov sij videl do Rokavskega preliva.

Odločna protikomunistična izpoved ženske dijaške mladine

Prepričujoča manifestacija v veliki unionski dvorani — „Mladina ima en sam cilj: rešitev domovine!“ — Ostra obsodba izgubljenk, ki delajo družbo komunistom

Včerajšnjo nedeljo je bilo v veliki unionski dvorani antikomunistično zborovanje ljubljanskega ženskega dijaštva višjih razredov srednjih šol. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Zastor nad odrom je bil okrašen s trobojnico, z orlom in geslom »Nova doba bo doba miru, reda, pravičnosti in bratske ljubezni!« Zborovanje je počastila s svojim obiskom tudi soproga g. prezidenta ga Olga Rupnikova v spremstvu svoje hčerke ge Ksenije Suvajdžičeve. Ob prihodu sta bili sprejeti od mladih dijakinj z navdušenimi dolgotrajnimi ovacijami.

Zborovanje je ob četrt na 11. otvorila gdč. **Cilka Gabrovškova.** Pozdravila je vse navzoče, posebej go prezidentovo in njeno hčerko, dr. Ludvika Puša kot zastopnika g. prezidenta in poročnika g. Stanka Kocipra, zastopnika poveljnika Slovenskega domobranstva.

Slovenstvo in komunizem nista združljiva!

Prvi je spregovoril g. **Nikolaj Jeločnik,** eden onih mladih pobornikov narodne in domobranske misli ki so med prvimi stopili odločno in pogumno pred javnost. S svojim govorom »Očistimo šole zadnjega ostanka komunizma!« je v zares stvarnih in ne samo navdušujočih besedah temeljito obračunal z narodnimi odpadniki, s komunisti in z njihovim divjanjem po naši zemlji. Poudaril je, da nima komunizem prav nič skupnega s slovenstvom, niti s slovanstvom, marveč je zvarek židovskega svetovnega masonstva. **»Mi imamo en sam cilj in ta je rešitev domovine«,** je rekel med drugim. **»In to za vsako ceno, četudi za ceno življenja.** Ni je več sile, ki bi nas ustavila. Pomedli bomo z vsem boljševizmom, tako z onim v gozdu kakor tudi s kulturnim, zakaj vsi smo si edini v eni misli: **slovenstvo in komunizem nista združljiva.«** (Viharno odobravanje). »Mi smo ovrgli vse predsodke in ni ga mostu na oni breg«. (Navdušeno ploskanje in vzklikanje). Že ob španski državljanski vojni je naša mladina pokazala, kje je njeno mesto. Prav ista mladina je dala tudi svoje mučence. (Klici: Slava jim!) Ista mladina se je s puško v roki borila proti domačim komunistom, združenim s polizanimi cesarskimi donjuančiči. **In ta mladina pozna le eno geslo: »Smrt komunizmu — življenje narodu!«** Ta ista mladina obsoja lepotičice z ljubljanske promenade (Posmeh in vzkliki »fuj!«), ki so 8. septembra odšle na Dolenjsko »po mleko, po krompir in k stari mami« ter se sedaj uveljavljajo v znameniti Ljubljanski brigadi jokajoč nekje pod Krimom: »Tovariš, pokrij me, zebe me!« (Vzklikanje: Proč z njimi!) **Komunizem razdira, mi pa bomo gradili. Zgradili bomo lepšo bodočnost svoji domovini v srečnejši Evropi«.** (Odobravanje).

Ko je govornik zaključil svoj govor z besedami: »Strnite svoje vrste, ne klonite, kajti z nami sta Bog in krvaveča slovenska domovina!«, se je sprožil v dvorani nov viharen aplavz, pomešan z ogorčenimi klici proti komunistom in posebej še proti izgubljenkam, ki se komunistom udinjajo.

Mladina hoče delati in graditi

Naslednja govornica je bila gdč. **Marija Bastičeva,** doma iz Horjula. Komunisti so ji ubili očeta, tamkajšnjega župana, in mater. Eden njenih bratov je stopil na komunistično mino, ki ga je usmrtila. Vprav zaradi tega dejstva je bila govornica še posebno upravičena, da temeljito obračuna s komunističnim zločinstvom. »Proti liberalnemu individualizmu«, je začela svoj govor, »ki dopušča posamezniku vse, je postavil komunizem za načelo še hujšo krivico, ki dopušča družbi vse. Mi odklanjamo oboje. **Graditi, to je naš program. Dvigniti vas, obnoviti kmečki dom.** (Odobranvanje). V nas je vera v Boga in čut za pravico in resnico. **Hočemo graditi trdne slovenske značaje, ki jih nikoli več ne bo nič omajalo** (Vzkliki: »»Nič nas ne bo omajalo, prav nič!«, veliko odobravanje). Stvarnik je sila modro ustvaril ta svet. Moškemu je naložil v začetku pravično borbo za obstanek, ženi pa je dal plemenitost, s katero naj navdaja svojega druga pri njegovem delu in njegovi borbi, da ne bo posurovel. Gorje pa, če se v ženi sami sprostijo živalski nagoni in podleže tudi ona sama brutalnosti. Dovolj imamo primerov iz domače revolucije, ko vidimo ničvredne ženske, ki so odšle v gozdove delat družbo komunističnim zločincem. Njihove roke so okrvavljene od krvi, prelite od nedolžnih Slovencev.«

Te besede so povzročile v dvorani silno ogorčenje in mlade zborovalke so si dale duška nad svojimi pokvarjenimi tovarišicami, ki so pljunile na narodno in žensko čast. »Če hočemo imeti novega človeka,« je dejala govornica nadalje, **»moramo imeti predvšem novega dijaka in novo dijakinjo, tega pa ne more dati komunizem, ki postavlja namesto Boga zločin in oznanja hinavščino ter laž.** Komunisti ne morejo delati v dobro svojega naroda, zakaj zatajiti ga morajo, čim zahteva to korist internacionalnega komunizma.« Ta točna ugotovitev je sprožila ponoven val obsodbe nad komunizmom. Z vzklikom novi slovenski mladini in novi slovenski dijakinji je mlada govornica zaključila svoj smiselni in navdušeni govor Zborovalke so jo nagradile z burnim in dolgotrajnim aplavzom.

Navdušene ovacije prezidentu in domobranstvu

Ko se je vihar pritrjevanja polegel, je stopil na oder g. **dr. Ludvik Puš** in spregovoril pozdravne besede v imenu prezidenta Rupnika. To je dalo povod za velike ovacije najvišjemu slovenskemu predstavniku in vsa dvorana je navdušeno in spontano skandirala prezidentovo ime. Ko je zastopnik pozdravil soprogo g. prezidenta in njegovo hčerko, so te besede izzvale zopet plaz ovacij Enako je bil sprejet s kipečim navdušenjem pozdrav Slovenskega domobranstva, ki ga je sporočil odposlanec g. komandanta, mladi književnik in domobranski poročnik g. **Stanko Kociper.** Ovacije domobranstvu se dolgo niso polegle.

Za zaključek svoje učinkovite manifestacije so zapele vse dijakinje stoje »Hej Slovenci« in pesem slovenskih domobrancev. Z valovi ovacij pa so vnovič obsule go. Rupnikovo. Ta je z go. hčerko zapuščala zborovanje

Pravo mišljenje mladine

To veliko antikomunistično zborovanje ljubljanskega ženskega dijaštva je prevzelo prisotnega. Po obsegu, po navdušenju in spontanosti bi se dala ta manifestacija primerjati samo še s prvim javnim protikomunističnim zborovanjem v mesecu oktobru prošlega leta. Žensko dijaštvo je na ta način najbolj zgovorno pokazalo, kako odločno obsoja vse tiste svoje tovarišice, ki so odšle v hribe ali pa se drugače udinjale komunizmu ter pljunile tako na svojo narodno in žensko čast. To navdušenje, ki so pokazale mlade zborovalke, ko so govornike in govornike nagradile z naravnost ušesujočim ploskanjem in vzklikanjem, ni bilo prisiljeno, temveč se je prepričujoče videlo, da govorijo mlada srca iskreno. Na ta način je kakor prejšnjo nedeljo moško, včeraj tudi žensko dijaštvo dokazalo, da je komunistična propaganda, ki govori o privrženosti dijaške mladine komunizmu, le laž in obrekovanje.

Slovensko delavstvo proti komunizmu

Navdušene ovacije prezidentu Rupniku na nedeljskem delavsko-nameščenskem manifestacijskem zborovanju

Kakor smo že včeraj poročali v »Slovenskem narodu«, je bilo v nedeljo mogočno zborovanje slovenskega delavstva in nameščenstva, ki sta prvič po dolgih letih spet javno manifestirala svojo pripadnost k slovenski narodni skupnosti ter izrazila svoj prezir in gnus nad delovanjem internacionalnega komunizma. Velika dvorana Delavske zbornice je bila do zadnjega kotička napolnjena od mnogih stotin zborovalcev, v prostorih pred dvorano, po hodnikih in stopnišču pri vhodu pa so stale še nadaljnje množice, ki zaradi prenapolnjenosti niso mogle v dvorano samo, ampak so zunaj po zvočnikih sledile izvajanjem govornikov. Oder je bil okusno okrašen z narodnimi zastavami, v ozadju pa se je na ogromni trobojnici blestel orel.

Navdušeno je bil od vse te množice pozdravljen g. prezident general Rupnik, ko je ob pol 10. prispel s svojim spremstvom med zborovalce V otvoritveni besedi je predsednik Delavske protikomunistične akcije g. **Franc Žužek** še posebej pozdravil g. prezidenta in zastopnika slovenskega domobranstva g. podpolkovnika Vizjaka. Vzkliki prezidentu in domobranstvu so pričali, kako globoko se je v dušo slovenskega delavca zakoreninila ideja slovenske narodne in stanovske solidarnosti.

Govorniki, ki so se nato vrstili na govorniškem odru, so užigali s svojimi ognjevitimi besedami ter želi navdušena pritrjevanja. Sam slog govora ter način podajanja govornikov sta dajala celotnemu zborovanju značilno obeležje velikih delavskih shodov. Poleg tega pa je brez izjeme globoko zajeta vsebina govora, podana v čistem jeziku, pričala o visokem inteligenčnem nivoju slovenskega delavca.

Tobačni delavec g. **Ernest Vrhovec** je v jedrnatem in živahnem govoru orisal na statistični podlagi ogromno škodo, ki jo je komunistično divjanje prizadelo našemu ljudstvu, kovinar iz Saturnusa g. **Valentin Gašperšič** pa je prikazal tragikomedijo bivših delavskih laživoditeljev, ki pripravljajo danes z židovskimi internacionalisti skupaj slovenskemu narodu »novi red«.

V klenem govoru je z mnogo občutja govorila zastopnica žena v delavskem stanu **gdčna. Marija Pikec.** V čistem jeziku je prikazala plemenito višino onih slovenskih žena in deklet, ki so kljub težkim gmotnim razmeram, v katerih žive, ohranile in obranile svojo čast. Kako bedne so napram tem svetlim likom podobe onih dam in gospodičen, ki so radovoljno nastavljale po ljubljanskih ulicah in kavarnah ter za ceno svoje časti vohale in vohunile za tistega, ki jih je v ta posel pregovoril, za protinarodni komunizem. Zato se hoče slovenska delavka ramo ob rami s svojim drugom zvesto boriti proti temu nestvoru, ki poleg tega, da uničuje narod, s pomočjo gesla o svobodni ljubezni tepta tisto, kar mora biti vsaki ženi sveto — tepta žensko čast.

Po kratkem pozdravu predsednika Delavske zveze g. **dr. Branka Alujeviča** sledila daljša izvajanja tajnika glavnega odbora Delavske protikomunistične akcije g. **Maksa Jana.** Nazorno je prikazal delovanje komunizma v preteklosti med delavstvom, predvsem pa v raznih strokovnih združenjih. Danes, pravi on drugim g. Jan, slovensko delavstvo ni komunistično, temveč je narodno zavedno in z ljubeznijo navezano na slovensko domovino. Značilen je rezultat ankete, ki jo je izvedlo vodstvo protikomunistične akcije med delavstvom. Ogromna večina se je v tej anketi izrekla za nadaljevanje dela te akcije in za še čvrščo organiziranje vseh protikomunističnih elementov med delavstvom

Viharno pozdravljen je nato spregovoril svojim delavcem g. **prezident general Rupnik.** V imenu slovenskega naroda se je zahvalil za **zavedno in hrabro zadržanje, ki ga je velika večina delavstva pokazla med dveinpolletno težko dobo trpljenja našega naroda. Poudaril je solidarnost slovenskega delavca s slovenskim kmetom, ki se ramo ob rami skupaj borita proti Židom in njihovim satelitom in se ne pustita podjarmiti od židovskih plačancev, pa naj bodo to tolovaji v gozdu, ali gangsterji v zraku, ali boljševiki po salonih, ali pa framasoni v meščanskih ovčjih kožuhih Vsi sloji našega naroda so dolžni prispevati da postane delavec v polni meri deležen pravičnosti ki mu jo je doslej kratil od židovskega kapitala človeštvu vsiljeni, razkrajajoči svetovni nazor V tem pogledu bodo v najkrajšem času storjeni prvi koraki, ki bodo slovenski mladini vseh slojev in brez izjeme praktično dokazali, da je dostojno in pošteno delo tudi res časti vredno in da je delavec, ki se zaveda svojih dolžnosti s svojim vrednim delom, prav tako zaslužen za čast, dobro ime, obstoj in napredek ter blaginjo svojega naroda, kakor vsi drugi člani naše slovenske narodne skupnosti.**

G. prezident je bil večkrat prekinjen od navdušenih aplavzev in medklicev zbranega delavstva, zadnje njegove besede pa so bile spremljane s pravim delirijem navdušenja.

G. Žužek se je kot predsednik zborovanja g. prezidentu v imenu vsega slovenskega delavstva iskreno zahvalil za besede, ki jih je spregovoril, predvsem pa za vso očetovsko skrb in naklonjenost, ki jo kaže napram delovnemu ljudstvu. Po krepkem zaključku izvajanj g. Žužka je spontano sledilo petje himne »Hej Slovenci«, s katero se je to res veličastno zborovanje zaključilo.

Vsak posameznik je odnesel globoke vtise s te delavske manifestacije, ki je pokazala vsem stanovom našega naroda, da delavstvo ni internacionalno-komunistično, ampak narodno-zavedno. G. prezident je s svojim obiskom na tem zborovanju ustvaril pri vsakomur ono razpoloženje, ki kaže zadovoljstvo nad mišlijo, da se slovensko narodno vodstvo in narodna oblast zavedata pomena, ki ga ima za slovenski narod delavstvo, in da o tem vodita račune. Zadovoljstvo ki je bilo videti na obrazu slehernega delavca, slehernе delavke, je izražalo samo še eno veliko željo: da bi se naša narodna skupnost in v njej stanovska solidarnost vedno jačje manifestirali na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, kar bo samo po sebi dvignilo tudi delavstvo na oni položaj, ki mu po vseh pravicah gre zaradi njegove velike ustvarjajoče vloge v narodovem prizadevanju.

Ob drugi obletnici umora A. Praprotnika

V nedeljo, 20. t. m., sta potekli dve leti od tragične smrti znanega gospodarstvenika Avgusta Praprotnika, ki je padel kot ena prvih žrtev komunističnega besa. Sredi belega dne in sredi Ljubljane mu je bila napravljena zaseda in krogle zahrbtnih morilcev so prestrigle nit življenja enemu izmed najuspešnejših slovenskih gospodarstvenikov v dobi po prvi svetovni vojni.

Umor Avgusta Praprotnika je bil nekako oznanilo, da nastopa druga krvava faza v delovanju OF in nekaka vojna napoved nekomunističnemu taboru. Peščica tolovajev je iz varnega zavetja pošiljala morilce na ljubljanske ulice z nalogom, da odstranijo posamezne osebe, ki se niso dale zavleči v OFanško gibanje, ali pa da umore tega in onega veljaka ki se jim je zdel nevaren za njihove načrte.

Umor Avgusta Praprotnika je bil pred dvema letoma eden prvih tudi za širšo javnost vidnih znakov, da je dobila OF izrazito komunistično obeležje in da stremi v komunistično revolucijo. Pokojni Praprotnik je moral pastiker so se komunistični voditelji predobro zavedali, da imajo in bodo vedno imeli v tem ustvarjajočem in snujočem gospodarstveniku odločnega, neizprosnega nasprotnika svojemu uničujočemu početju. Bali so se njegove vedno sveže energije in njegove nezlomljive življenjske sile zato so ga izročili svojim zahrbtnim krvnikom.

Krvavi zločin dne 20 februarja 1942 je marsikomu odprl oči, ki do takrat še ni spregledal komunistične igre. Praprotnikova smrt je pripomogla, da se je bolj in bolj začelo utrjevati prepričanje o neizbežni potrebi aktivnega odpora proti komunizmu, prepričanja ki je naposled dovedlo v enotni protikomunistični tabor ogromno večino našega prebivalstva na podeželju in v mestih. Tako tudi najvišja žrtev Avgusta Praprotnika ni bila doprinešena zaman.

Borba proti tolpam na Balkanu

Berlin, 20. febr. Neka tolovajska skupina je izgubila 14. februarja na zapadnem Balkanu 91 padlih in 32 ujetnikov. Zaplenjenih je bilo mnogo pušk, ročnih granat in municije. Odkrito je bilo tudi neko oskrbovalno skladišče. Dva sovražna brzočolna sta morala zaradi nemške obrambe izpremeniti svojo smer in se vrniti. Poglavnikova telesna straža javlja, da je pri nekem spopadu s tolovaji padlo nad 450 sovražnikov.

Pregled premoženja uradnikov v Srbiji

Beograd, 20. febr. Srbski ministrski svet je sprejel uredbo o pregledu premoženja javnih uradnikov. Onemu, ki si je protizakonito pridobil imovino, bo zaplenjena v korist države

Izjava črnogorske duhovščine

Beograd, 20. febr. Črnogorsko duhovništvo je izdalo izjavo, v kateri označuje boljševizem kot največjega sovražnika cerkve in naroda.

„Preden bo odpadlo listje“

Protest londonskega lista, „da bi angleška vlada samo povečevala neumnost svojega naroda“

Ženeva, 19. febr. Londonski nedeljski list »People« protestira proti temu, da bi »angleška vlada sama povečavala neumnost svojega naroda«. Iz najnovejših izjav angleških ministrov lahko sklepamo, da vlada sama spravlja narod v zmedo, ker na eni strani kritizira vsak optimizem, na drugi strani pa graja vsako potrtost in razburjenje, čim se pojavi ta v javnosti.

Ta neprestana opozorila spravljajo široke množice le v slabo voljo, kajti končno se javno mnenje opira na to, kar izjavljajo njegovi politični voditelji, ti pa zbujajo istočasno upanje in pesimizem. Večina angleških ministrov in vojaških voditeljev dela vedno račun brez krčmarja, nato pa slišimo očitke, da je »tisk varal narod«. »People« podčrtuje, da tega ne dela le tisk, temveč politiki, generali in oni, ki jih razumemo pod pojmom »visoki krogi«. Ti so sedeli v velikem številu v Kairu ali Washingtonu ali kjer koli v krajih, ki so bili daleč oddaljeni od bojišč. Tamkaj jim je bilo lahko govoriti. Ako ima britanski narod pretirana pričakovanja, potem so tega krivi tudi Churchill in njegovi ministri. Ali ni Churchill v preteklem letu govoril o velikih stvareh — vsakdo je s tem razumel drugo bojišče — ki se bodo zgodile, »preden bo odpadlo listje«. Ta upanja je poživila tudi teheranska konferenca, o kateri je dejal Eden v spodnji zbornici, da je predstavljala predvsem sredstvo za skrajšanje vojne. Na njej naj bi se o vsem zedinili ter določili čas za izvedbo sklepov in otvoritev drugega bojišča.

»Glede na te izjave naših političnih voditeljev vas vprašujemo, ali je kdo drug, razen naših političnih voditeljev kriv, da narod pričakuje v letu 1944 končno zmago?« Mož na ulici jim še vedno zaupa, vendar med tem že marsikaka stvar slabo teče. Tako sta n. pr. povzročila italijanski vojni pohod, zlasti pa še nettunska pustolovščina, globoko razočaranje. Sicer je Eden pred kratkim izjavil, da ni treba delati sodbe, preden ne bo končano zadnje dejanje vse drame, toda »People« meni, da je ta vojna igra že tako napredovala, da se nepristranski gledalec, čeprav bi rad občudoval to igro, ne more več vzdržati kritike zaradi slabe režije, ker vendar vse kaže kakor da so se načrti že izjalovili. Na vsem tem tudi Churchillova izjava, da ni nikakega vzroka za pesimizem, prav nič ne izpremeni. Obratno predstavlja le novo izpremembo v tonu uradne propagande in s tem le še bolj povečuje duševno zmešnjavo angleškega naroda.

Gospodarstvo

= **Omejitve nemških predpisov glede štednje z električnim tokom.** Nemški državni urad za električno gospodarstvo je omilil predpise glede štednje z električnim tokom. Po dredbi z dne 6. decembra so morali industrijski potrošniki električnega toka znižati potrošnjo v primeri z oktobrom 1943 za 10%. Ta omejitev je sedaj razveljavljena. Nadalje pa se ostane v veljavi predpis glede 30% prihranka električnega toka za razsvetljavo uradov in pisarn, za trgovinske in razstavne prostore, ter v obratih za tujski promet.

= **Nadrobna delitev skupnih zemljišč.** Komisar za agrarne operacije v Ljubljani je objavil razglas o razgrnitvi načrta o nadrobni delitvi skupnih zemljišč v Št. Pavlu, Dobrunjah, Vrhniki in Blatni Brezovici. Načrt je razgrnjen od 21. februarja do vštetega 5. marca t. l. pri občinah Dobrunje in Vrhnika in je vsem udeležencem na vpogled. Pri občini Dobrunje bodo funkcionarji zasajevali načrt 24. februarja od 10. do 11. ure, pri občini Vrhnika pa 26. februarja od 10. do 10.30. Neposredno kakor tudi posredno udeležene stranke lahko vložijo svoje ugovore zoper načrt do 21. marca pri komisarju za agrarne operacije, bodisi pismeno ali ustmeno na zapisnik.

= **Nemško-hrvatska trgovinska pogajanja.** Iz Zagreba poročajo, da so med Nemčijo in Hrvatsko v teku gospodarska pogajanja za novo ureditev medsebojnih gospodarskih odnošajev, zlasti kolikor se tičejo hrvatske prehrane, oskrbe industrije s surovinami, določitve izvoznih kontingentov ter cen in plačilnega prometa.

= **Povojni načrti francoske avtomobilske industrije.** V zadnjem času so francoski listi obsežno razpravljali o povojnih izgledih za razvoj francoske avtomobilske industrije, pri čemer je prišel do veljave pretiran optimizem. Nekateri listi so napovedovali, da bo povojni tip osebnega avtomobila docela drugačen, kakor smo ga doslej vajeni, češ da bo izredno lahek, da bo nudil vse udobje potniku, da bo opremljen s kurjavo za zimo in hladilnimi aparati za poletje, da bo v najkrajšem času dosegel brzino 100 km in se bo lahko takoj ustavil. Povpraševanje bo po vojni izredno veliko, ker računajo, da bo po vojni ostalo za promet sposobnih le okrog 500.000 osebnih avtomobilov (od prvotnega števila 1,800.000) in 45.000 tovornih avtomobilov (od prvotnega števila 450.000). Francoska avtomobilska industrija je baje izdelala petletni produkcijski načrt za proizvodnjo 900.000 osebnih avtomobilov in 550.000 tovornih avtomobilov. Že v prvem letu po vojni naj bi francoska avtomobilska industrija izdelala 60.000 osebnih in 90.000 tovornih avtomobilov Proti pretiranemu optimizmu glede možnosti produkcije po vojni je sedaj nastopil bivši produkcijski minister Lehideux, ki opozarja, da v prvi dobi ne bo na razpolago dovolj surovin in tudi tekočega goriva ne bo dovolj. Vrhu tega bo morala avtomobilska industrija v prvi dobi proizvajati ono, kar bo najbolj potrebno, in sicer poleg tovornih avtomobilov, zlasti traktorje in druga specialna vozila. Osebni avtomobili bodo prišli na vrsto šele pozneje. Tudi je treba misliti na to, da bo uvoz bencina hudo obremenjeval devizno gospodarstvo. Tudi glede povojnega tipa osebnega avtomobila poudarjajo strokovnjaki, da se na zunaj ne bo mnogo razlikoval od predvojnega avtomobila. Z normiranjem posameznih delov, standardiziranjem, koncentracijo in specializacijo v avtomobilski industriji je bilo že mnogo storjeno, toda luksuzni tipi v prvi dobi ne bodo prišli v poštev Pač pa je že danes sigurno, da bodo povojni avtomobili mnogo lažji, ker se bo pri proizvodnji v znatnem obsegu uporabljal aluminij. Šašija povprečnega avtomobila s 6 konjskimi silami bo tehtala 700 do 800 kg (doslej 1000 kg) in bo tak avtomobil obstojal le iz dobrih 1000 posameznih delov (doslej 2000).

= **Nazadovanje angleške produkcije premoga.** Angleški listi nadaljuje obsežno razpravljajo o stalnem nazadovanju angleške proizvodnje premoga. V drugem polletju 1941 so v angleških premogovnikih nakopali le še 109 milijonov ton premoga, lani v drugem polletju pa le 96 milijonov ton. »Daily Telegraph« se podrobno bavi s tem vprašanjem pod značilnim naslovom: »Več rudarjev, višje mezde, toda manj premoga.«

Seja francoske vlade

Vichy, 20. feb Pod Petainovim predsedstvom je bila v soboto seja ministrskega sveta, na kateri je obravnaval ministrski predsednik Laval vprašanja, ki so nastala v zvezi z izenačenjem sredozemskih pokrajin z zasedenim pasom. Istočasno so se bavili z vprašanjem tiskovnega vodstva na tem področju.

Na predlog vladnega šefa je odobril ministrski svet načrt zakona o odškodninah za škodo zaradi sabotažnih dejanj ter terorističnih napadov in zakonski osnutek za odškodnino uradnikov, ki bi postali žrtve atentatov.

Generalni tajnik za javno varnost Darnand je poročal o čiščenju v Visokih Savojih ter o dosedanjih rezultatih uničevanja terorizma na drugih področjih.

Obvestila »Prevoda«

Delitev čajnega in sadnega sirupa

Obvestilo o delitvi čajnega in sadnega sirupa, objavljeno v nedeljskih časnikih, popravljamo v toliko, da se bo delitev pri trgovcih začela 28. februarja, ne pa 21. februarja t. l.

Zimska pomoč

Iz pisarne odbora za »Zimsko pomoč« smo prejeli:

Spored velikega simfoničnega koncerta Zveze godbenikov, ki se bo vršil v ponedeljek 28. t. m. v veliki unionski dvorani pod vodstvom dirigenta Ferda Herzoga, je naslednji: Sibelius: Finlandija — predigra; Škerjanc: tri pesmi za sopran-solo in orkester; Beli oblaki, Počitek pod goro, Vizija. oPje gdč. Valerija Heybalova. Bruch: Koncert za violino in orkester Op. 26 g-mol. Violinski solo bo igrala Jelka Staničeva. Po kratkem odmoru bo sledil drugi del koncerta, in sicer Debussyjeva Mala suita, nato pa predigra k znameniti Wagnerjevi operi »Mojstri pevci norinberški«. Orkester bo štel nad 80 članov in ga tvorita združeni operni in radijski orkester. Na koncert opozarjamo, predprodaja vstopnic se bo začela jutri v knjigarni Glasbene Matice.

Za informacije glede »Zimske pomoči« kličite: 47-71 (int. 44)! Prostori »Zimske pomoči« so v Puccinijevi ulici 9/I levo. Denarne prispevke pošiljajte po čekovnih položnicah na »Pokrajinski podporni zavod — Zimska pomoč — ček. račun 16.580!

Kratke vesti z vsega sveta

Stockholm, 19. febr. Reuter javlja, da je vse vozno osebje cestne železnice v Montrealu v Kanadi pričelo v petek stavkati.

Stockholm, 19. febr. »Tass« javlja iz New Yorka, da je United Press States Rubber Company nedavno prvič oddajala za vso zapadno polobla »najnovejšo simfonijo« sovjetskega komponista Šestakoviča. Prenos tega boljševiškega koncerta je oskrbela kolumbijska radijska družba. Zapadno polobla so pričeli sedaj torej tudi glasbeno boljševizirati.

Berlin, 20. febr. Na Peloponezu so ob Mesenskem zalivu severnozapadno od Kalamate zsledili tolovajsko gnezdo. Pri tem so zaplenili mnogo živeža, oblek, orožja in streliva.

Stockholm, 19. febr. V obširnem uvodniku potrjuje »Manchester Guardian«, da vodi indijska vlada še vedno negativno politiko. List piše: »Wawelov govor pred indijskim parlamentom je bil zelo spravljiv. Nepristranska pravičnost je v Indiji enako potrebna kakor v Angliji ter je tudi tam možna.«

Bangkok, 20. febr. Delhijski oddajnik poroča, da je predsednik vseindijske muslimanske lige Jimnah vložil protest proti postopanju z Arabci v Palestini. To postopanje se označuje kot kršitev obljub Arabcem in je v popolnem nasprotju z angleškimi zagotovili mohamedancem.

Ženeva, 17. febr. »Mohamedanske« sovjetske republike bodo poslale v vse islamske dežele diplomatske zastopnike. To je po poročilu švicarske novinarske agencije zvedel sovjetski poslanik v Kairu.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA Tel. 27-30

Najsenzacijonalnejši film sezone!
Zadnja velika umetnina znamenitega filmskega igralca Heinricha Georgea

USODA

Iz tragičnega življenja bolgarskega kneza Melnika in njegovih otrok
Sodelujejo: **Gisela Uhlen, Werner Hinz, Oskar Sima, Christian Kayssler, dunajska filharmonija**
Režija: **Geza v. Bolvary**
Predstave ob: 15. in 17. uri

KINO MATICA Telefon 22-41

Krasni posnetki Prage, glasba nesmrtnega skladatelja Smetane in prizori iz »Prodane neveste« v odličnem dramatičnem delu

ZLATA PRAGA

Kristina Söderbaum, Paul Klinger, Kurt Meisel
Predstave ob: 15.30 in 17.30 uri

KINO UNION Telefon 22-21

Naš pustni spored!
Kako je hotel pred sto leti bogat dunajski trgovec osvojiti lepo kmečko županjo, nam pokaže nad vse zabavni barvni film

Kopalnica na skednju

V glavnih vlogah: **Heili Finkenzeller, Will Dohm** in drugi odlični igralci
Mladini neprimerno!
Predstave ob 15.30 in 17.30 uri

Kronika

• **Maršal Rommel ob Biskajskem zalivu.** Iz Berlina poročao, da si je maršal Rommel pretekle dni ogledal južni del Atlantskega branika ter je obiskal Lyon, od tam pa se je podal vzdolž Pirenejev do najjužnejše točke nemškega zapadnega bojišča ob francosko-španski meji in obiskal tudi znani mednarodni most, kjer vrše službo nemški carinniki. Obenem je maršal pregledal obrambne naprave ob Biskajskem zalivu. Natančno si je ogledal vse strateško važne postojanke, v prvi vrsti izlive rek in pristaniška mesta v jugozapadni Franciji. Prepričati se je mogel, da so vsa oporišča tako urejena, da ne more sovražnik Nemčije na nobeni točki presenetiti.

• **Smrt tirolskega novinarja.** V Inomostu je umrl dolgoletni glavni urednik lista »Innsbrucker Nachrichten« 64 letni Josef Erik Langhans. Pokojnik je dopotoval v Inomost l. 1903, kjer je najprej začel pisati gledališke kritike, potem pa je bil imenovan za glavnega urednika omenjenega lista. Langhans si je stekel sloves tudi kot odličen novelist.

• **Ettore Muti na mrtvaškem odru.** Zemeljske ostanke Ettora Mutija, ki so ga umorili pristaši Badoglijeve vlade meseca avgusta lanskega leta, so nelavno v Rimu izkopali, jih prenesli v Ravenno in položili na mrtvaški oder v Ravenni. Od pokojnika se je v imenu fašistične republikanske stranke poslovil tajnik Pavolini. V imenu Nemcev je govoril poslanik von Plessen, pa tudi zastopnik nemške oborožene sile.

• **Sonja Henie umrla.** »Wiener Tagblatt« javlja iz Zedinjenih držav, da se je tamkaj ponesrečila znana norveška drsalna prvakinja in kasnejša filmska igralka Sonja Henie ter da je na posledicah te poškodbe, ki jo je dobila pri filmskem snimanju, tudi umrla.

• **Georg Bernhard je umrl.** Židovski publicist Georg Bernhard, bivši glavni urednik lista »Vossische Zeitung« v Berlinu, ki se je še pred vojno izselil iz Nemčije, je v emigraciji umrl. Podlegel je pljučnici.

• **Železniška nesreča je zahtevala 23 mrtvih.** Pred dnevi se je primerila med Suesom in pristaniščem Tevfikom v Egiptu železniška nesreča, ki je zahtevala 23 človeških žrtev.

Pustne šeme in šege

Pust na deželi v mirni dobi ni samo dan veseljačenja, marveč so preprosti ljudje od starih časov navezali nanj tudi nekatere čudne vraže. Ti preostanki poganstva in srednjega veka so znani še danes po raznih slovenskih krajih. Tako pravijo ponekod: Če bi dala gospodinja na pustni torek kuhati celo svinjsko glavo namesto polovice, bi ji med letom poginile vse svinje in tudi druga živina. Tega pravila se kmečke gospodinje marsikod zvesto drže. Prašiči pa bodo tem debelejši, čim več pustnih šem pride v hišo.

Marsikod ženejo na pustni dan ovce na pašo in vzamejo s seboj šibo iz butare. To šibo mora pastir prinesti celo nazaj in je niti enkrat ne sme izpustiti iz rok, da se mu med letom ovce ne izgubijo na paši. Pri živini bo nesreča, če na pustni dan pride sova k hiši. Kokoši pa obvarujejo pred kraguljem, če na pustni dan takoj s cunjo pobrišejo ostanke z mize in potem cunjo vržejo na češpljevo drevo. Na pustni torek je treba pojesti vse žgance in ne sme biti ostankov, če hoče gospodinja, da izležejo kokoši vsa podložena jajca. Na pustni dan je treba dati kuram za pičo še toplih žgancev, da bodo vse nesle na istem gnezdu. Lisica ima pravico odnašati kokoši pri tisti hiši, kjer bi na pustni dan drva cepili.

Kmečki človek ima po pravici velik strah pred kačami, zato jih vpleta v razne vraže. Okoli hiše, kjer bi na pustni dan šivali ali pletli, bi lazile vse leto kače. Ne bo pa kač videl tisti, ki od malega do velikega pusta ne šiva in ne plete. Če pa bi šival in bi se mu nit vozlala, bi se vse leto pred njim valjale kače. Če hočeš, da vse leto ne boš videl kač, je treba, da na pustni torek ješ česen. Kdor pa se na pustni dan pred sončnim vzhodom umije v vodi ali v snegu, tega vse leto niti mušice ne bodo pikale.

Na pustni torek je treba napraviti dosti trsk, potem žito ne bo snetljivo. Če je na pustni torek lepo vreme, bo slab fižol. Če pa ni na pustni dan nobenih šem, potem tudi repe ne bo. Če pridejo šeme v večjem številu, zaplešejo, da bodo repa, korenje in pesa debelejši. Če ima pustno sonce tudi moč, bo mrzla velika noč. Če pa na pustni dan ni vina, potem prihodnje leto ne bo potic.

Vojna je odpravila veseljačenje. Ne bo škode, če pomete tudi z različno pustno babjo vero.

• **Sedemdeset teroristov pred sodiščem.** Pred nemškim vojaškim sodiščem v Parizu so imeli te dni obravnavo proti 70 teroristom. Med obtoženci so bili tudi morilci generalnega opolnomočenca za zaposlitev francoskih delavcev v Nemčiji dr. Ritterja. 46 teroristov je bilo obsojenih na zaporne kazni, obsodba nad ostalimi teroristi, ki so pripadali posebni skupini, pa bo šele izrečena.

Pošti Škofljica in Grosuplje bosta opravljali od 21. februarja t. l. dalje tudi blagajniško in paketno službo.

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Po dolgi težki bolezni je mirno umrla žena inspektorja finančne kontrole ga. Terezija Črepinkova. Za njo žalujejo mož Alojzij, hčerka Zlatka in druga sorodstvo. Na zadnji poti je bodo spremili v torek ob 16. iz kapele sv. Andreja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Preminila je učiteljica v pokoju gdč. Malči Sedlakova. Za njo žalujejo sestri Mila in Adela. Pogreb blage rajnke bo v torek ob 14. iz kapele sv. Petra na Žalah k Sv. Križu. — Umrla je zasebnica ga. Jerca Perkova. K večnemu počitku so jo položili v nedeljo na pokopališču pri Sv. Križu. — V nedeljo je v splošni bolnišnici umrl mlinar elektrovaljčnega mlina »Černe« na Fužinah g. Alojzij Teršelič. Na zadnji poti ga bodo spremili v torek ob pol 16. iz kapelice sv. Krištofa na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustil svojce železniški uradnik v pokoju g. Ivan Hassl. Pogreb dobrega očeta bo v torek ob pol 17. iz kapele sv. Janeza na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, užaloščenim sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Z Abrahamom** se je srečal v nedeljo g. France Lajovic iz ugledne litijske družine, znan v naših gospodarskih krogih kot podjeten industrijec pa tudi kot mož javnega dela, ki si je pridobil prav lepe zasluge, ko je županoval v svojem prijaznem domačem kraju ob Savi. Čvrst in venomer podjeten je stopil v naročje Abrahamovo. Želimo mu še mnogo zdravih in uspešnih let!

u— **Radijska igralska družina,** ki več kakor dve leti ni nastopala pred mikrofonom, se je ponovno zbrala in pripravlja presenečenje za poslušalce. Dne 22. t. m. zvečer bo namreč vprizorila veseloigro »Lumpacij vagabund«, ki sta jo svoječasno priredila za radio Jožek in Ježek. Zasedba vlog je v glavnem ista kakor pred leti; izvajale se bodo tudi pesmi iz istoimenskega zvočnega filma, ki je obiskovalcem kinematografov gotovo še v dobrem spomnu.

u— **Letošnja pustna nedelja** je bila mirna, kakor se spodobi, vreme pa ni bilo najidealnejše. Pihala je mrzla sapa, ki je po ulicah preganjala prah. V domačem krogu ali po gostilnah so se zbrali prijatelji in znanci in pomodrovali o nekdanjih in današnjih časih. Razveseljivo je bilo videti nekatere pare, ki so na pustno nedeljo pohiteli pred oltar. Času primerno so bila svatovanja skromna. Današnja doba ne zahteva nobenih posebnih formalnosti, obleka je poljubna in gostija prirejena v okviru danih možnosti. Pa gre kljub temu v redu. Saj pari, ki se v današnjih razmerah odločijo za zakonski stan, izpričujejo življenjski optimizem in pogum, ti dve lastnosti pa se odrekata vsakemu pompu. Videli smo družbe skromnih svatov, ki so šle peš v cerkev, okrašene z belimi nageljčki, tu pa tam pa je pred fotografskim ateljejem stala svatovska kočija. Vsem novoporočencem čestitamo in odkritosrčno želimo mnogo sreče!

u— **Novi strojepisni tečaji** pričenjajo 22. in 23. februarja. Vpisovanje dnevno. Informacije: **»Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Namesto cvetja** na grob pokojnega gospoda prof. Franca Suherja daruje gospa Fina Romihova za zdravniške vdove L 100.

S Štajerskega

Pogreb SA standartnega vodje Eggerja. Dne 14. februarja popoldne so v Celju pokopali voditelja SA standarte Eggerja, ki je vodil standarto za vzhodni del Celja ter je bil umorjen od banditov. Pogreba so se udeležili vsi poveljniki spodnještajerskih domobranskih standart in štabov ter mnogo zastopnikov štajerskega Heimatbunda poleg civilnega prebivalstva.

Nameščanje vajencev. Po objavi šefa civilne uprave na Spodnjem Štajerskem morajo vsi obratovodje, ki nameravajo do 1. avgusta t. l. namestiti vajenke ali vajence, priglasiti to pri pristojnem delovnem uradu in sicer najpozneje do 1. marca. Nameščanje vajencev tudi na poskušnjo ni dovoljeno in je celo kaznivo brez predhodnega dovoljenja delovnega urada.

Na smrt obsojen komunist. Železničar Jakob Vrečko in njegova žena Marija, stanujoča v Mariboru na Meljski cesti 32, sta sprejela na stanovanje in v polno oskrbo štiri bandite, ki so si tu uredili komunistično tiskarno ter v kratkem času natisnili razne brošure in letake. 17 letna hčerka Sonja, učenka višje gospodarske šole, je banditom celo pomagala pri delu. Jakob Vrečko je bil od vojnega sodišča obsojen na smrt in 14. t. m. usmrčen, žena in hčerka pa sta oddani v koncentracijsko taborišče. Premoženje družine se zaplени v korist države.

Razstava o zračnem terorju v Celju je od 19. do 29. t. m. pristopna javnosti. Nameščena je telovadnici višje šole in je odprta dnevno od 9. do 18. ure. Vstop je seveda brezplačen.

Iz Trsta

Delavci pri Vrhovnem komisarju. V soboto opoldne je sprejel Vrhovni komisar za operacijsko področje Jadransko Primorje delavske delegacije iz tržaških obratov ter se s predstavniki delavstva razgovarjal o gospodarskih in socialnih vprašanjih. Vrhovni komisar je na koncu obljubil, da bo ustregel željam delavstva, kolikor bo v njegovi moči. Poudaril pa je, da morajo biti žrtve, ki jih zahteva vojna, enakomerno porazdeljene med prebivalstvo. Vrhovni zakon vsakega pravega socializma je, da ne sme biti nobene razlike med ljudskimi sloji.

Ljudsko gibanje. Dne 18. februara je bilo v Trstu 15 rojstev, 21 smrtnih primerov in 2 poroki.

Velik požar. V ulici Forneli 6 v Trstu je nastal ogenj zaradi slabega dimnika. Gasilci so preprečili, da niso zajeli plameni bližnjega poslopja. Škoda je precejšnja in znaša nad 60.000 lir. Razen tega je gorelo v Fabijevi ulici 80, v Vergilovi ulici 27 in v ulici Franka 10. V vseh teh primerih je uspešno sodelovala tržaška gasilska družina.

Srebrni delovni jubilej. V tržaškem arzenalu je bila te dni prisrčna proslavitev 25 letnice neprekinjenega dela g. Ivana Velikonje, ki je prejel ob tej priliki čestitke svojih nadrejenih in svojih stanovskih tovarišev.

Nezgoda pri zaklonišnih delih. V ulici Pondares urejujejo podzemski zaklonišni predor. Pri delih je zaposlen tudi 39 letni Janez Zorzi, stanujoč v Istrski ulici 77. Med delom je padel nanj z višine velik kamen, ki ga je poškodoval po vsem telesu. Zorzija so prepeljali v tržaško bolnišnico.

Zaradi ljubosumnosti ubil svojo ženo. V noči na soboto je bila ubita v ulici Montecucco 32 letna Marija Poskarol. Njen mož je bil delj časa odsoten od doma, pa se je nedavno vrnil domov. Doznal je, da se je njegova žena seznanila z nekim drugim moškim. To ga je tako razburilo, da je ženo zaklal. Našli so jo mrtvo v stanovanju z usodnimi ranami po glavi in obeh rokah. Ubijalec je neznano kam pobegnil.

Vlomilci in tatovi. V noči na soboto je bil izvršen vlom v skladišče olja, ki je last Huga Stockerja. Z vitrihi se jim je posrečilo priti v skladišče, od koder so odnesli blaga v vrednosti 50.000 lir. Tatinski nepridipravi so se pojavili tudi v stanovanju Kumarjeve družine v Petronijevi ulici št. 2. Odnesli so 17.000 lir gotovine, ki so jih našli med perilom, in razne uporabne predmete, med drugim srajce, rjuhe in fotografski aparat. Škoda je precejšnja. Policija je ubrala pravo sled.

Iz Gorice

Zaprta cesta. Zaradi zemeljskega plazu je Soška ulica v Gorici, ki leži na desnem bregu Soče, do nadaljnjega zaprta. Očiščevalna dela so se že začela, tako da obstoji upanje, da bo mogoče ulico zopet v kratkem izročiti prometu.

Velika tatvina sladkorja. Neka tržaška tvrdka je imela v občini Fari ob Soči vskladiščeno večjo množino sladkorja, katerega so izvohali neznani tatovi, ki so odnesli okrog tisoč kg sladkorja.

Iz Srbije

Nedićeva vlada se je predstavila v skupščino. Ministrski predsednik srbske vlade Nedić se je s svojimi uradi preselil v poslopje bivše skupščine. Doslej so bile v teh prostorih nastanjene oblasti nemške oborožene sile.

Aktiven proračun beograjske občine. Iz Beograda poročajo, da predvideva proračun mestne občine v Beogradu za leto 1944. 362.113.782 din izdatkov in 414.004.868 din dohodkov. Proračun je bil že odobren od pristojnega finančnega ministrstva.

Za kaj se borita naš delavec in nameščenec

Mogočno nedeljsko protikomunistično manifestacijo slovenskih delavcev in nameščencev je vodil predsednik Delavske protikomunistične akcije g. France Žužek. V svojem otvoritvenem nagovoru se je po pozdravu zborovalcev toplo zahvalil za udeležbo g. prezidentu generalu Rupniku, nato pa, ponovno prekinjan od poslušalcev z izrazi odobravanja, med drugim nadaljeval:

Gospod prezident! — Že leta 1941. ste bili v atentatu po komunističnih čekistih ranjeni. Zaničujoč smrt, ste leta 1942. prevzeli vodstvo ljubljanske mestne občine. Ob najusodnejši uri zgodovine slovenskega naroda pa ste po 8. septembru 1943 krepko vzeli v roke vajeti političnega vodstva zdesetkovanega slovenskega naroda. Na tem odgovornem mestu ste svojemu ljubemu, v kri potisnjenemu narodu povedali že nekatero tehtno in stvarno besedo. Ono: **da naj slovenski narod oblikuje svojo bodočnost sam iz svojih notranjih moči, ki slone na veri v Boga, na ljubezni do svojega stanu in na spoštovanju samobitnega narodnega občestva,** si hočemo delavci in nameščenci še posebno prilastiti kot prvo programno točko v svojem dejanju in nehanju!

Zakaj:

a) na ves glas izpovedujemo, da se hočemo delavci in nameščenci z vsemi silami organizirano boriti zoper brezmarodni židovsko-framazonski kapitalizem, ki je bistveno kriv današnje svetovne vojne, obubožanja Evrope in silne nesreče v smrtnem boju trepetajočega slovenskega naroda!

b) na ves glas izpovedujemo, da se hočemo organizirano boriti zoper azijatsko-židovski komunizem, ki je po sloviti papeževi okrožnici Divini Redemptoris največja kriva vera vseh časov, polna usodnih zmot in prevar, zoper komunizem, ki je po OF in KPS pahnil slovenski narod c najhujše gorje, tisoče svojih bratov po veri in krvi pa po nečloveških mukah neusmiljeno poklal kot živino ter okopal svoje zločinske roke v morju po nedolžnem prelite krvi!

c) na ves glas izpovedujemo, da hočemo svojo oblast, osredotočeno danes v Vaših rokah gospod prezident, spoštovati, utrjevati in ji dati avtoriteo v polnosti te besede in tega pojma!

Spoštovani zborovalci!

Že v svojih predavanjih, ki ste jih do sedaj v tisočih poslušali, so vam govorniki nedvoumno poudarili:

Prvič: da vodijo OF, deklo KPS, tipični predstavniki slovensko delovno ljudstvo izžemajoče buržuazije, ki ni, ne more in nikoli ne bo razumela ter doumela duhovnih utripov in tvarnih potreb svojega delovnega naroda; in to z enim samim namenom, da se po hrbtu slovenskega delovnega ljudstva za vsako ceno, pa magari za ceno propasti svojega naroda, dokopljo do politične oblasti. Saj je sam član vodstva OF profesor Elo Kocbek, jeseni leta 1943. zapisal v »Slovenskem poročevalcu«, da »sedaj ne gre več za boj proti fašizmu, marveč edino še boj za poslednjo stvarnost človeškega življenja: boj za posest in oblast!« Sovjetska Rusija pa je celemu svetu en sam velik dokaz, da je ta »posest in oblast« ne toli hvalisana diktatura proletariata, marveč **diktatura nad proletariatom, v kateri je delavec predmet najhujšega izkoriščanja po židovsko-državnem kapitalizmu.**

Drugič: Da je slovensko delavstvo, zlasti še delavstvo gotovih gospodarskih panog in strok v veliki meri nasedlo satanski židovsko-boljševiško - azijatski propagandi in podprlo zločinsko delo OF nad slovenskim narodom.

In **zato** je nujno potrebno, da prav **iz nas delavcev in nameščencev samih vznikne organiziran boj zoper komunizem,** boj, ki bo temu največjemu sovražniku slovenskega naroda, kulture, človečanstva, civilizacije, mirnega sožitja produktivnih stanov in celokupne človeške družbe **nastavil sekiro prav na njegove korenine,** boj, ki ga bomo, zaničujoč smrt in trpljenje, bili vse dotlej, dokler ta nestvor povsem ne izgine s površja zemlje!

Idealni cilji delavske in nameščenske borbe

V svojem zaključnem nagovoru ob koncu zborovanja je predsednik Žužek na pregnanten način takole orisal idealne cilje narodno in protikomunistično usmerjenega slovenskega delavstva in nameščenstva:

»Čas je zlato. Zato moramo neposredno preiti od besede do dejanj. Takoj storite vse, da bo naša današnja velika beseda meso in kri postala.

Zato vas pozivam: V vsem, v kar vas bo poklical glavni odbor Delavske protikomunistične akcije, ubogajte takoj, brezpogojno in brez oklevanja! Vse, kar bomo storili, bomo napravili po načrtu, tehtno in po zrelem preudarku. In to s tem namenom: Vse za zmago resnice in pravice! Vse za koristi delavskega stanu, v občestvenem sodelovanju z drugimi delovnimi stanovi! Vse za pravo delavsko skupnost, v kateri bodo delavcu zajamčeni osebna svoboda, družinska plača in človeka vreden obstoj. Vse za povezanost obeh glavnih činilcev narodnega gospodarstva in človeškega napredka, za povezanost dela in proizvajalnih sredstev, v katerih središče pa bo postavljen največji činitelj: osebno svoboden človek z dušo in telesom, katerega ne bomo nikdar pustili zdrknili v brezdanje nižine brezobličnega boljševiškega robota!

In končno še ena odkrita, moška beseda: Polovičarji bi ostali, če danes ne bi na ves glas terjali: iz Pokrajinske delavske zveze, iz Zavoda za socialno zavarovanje, iz Trgovsko-bolniško podpornega društva, iz Bratovske skladnice, iz Pokojninskega zavoda, iz Humanitarnega fonda, z Borze dela, skratka iz vseh delavskih in nameščenskih ustanov ven s kulturnim boljševizmom in njihovimi prišepetovalci! Ven z dušljivim vzduhom ofarskega simpatizerstva! ven z breznačelnim sredinstvom! Zakaj danes so časi dejanj, odločnih dejanj in samo dejanj! Kdor ni z nami, je proti nam! Zlate sredine ni! Danes je po komunizmu napaden ves slovenski narod. Toda mi hočemo v svoji delavski skupnosti postati in ostati najklenejši del tega svojega ljubljenega naroda! Zato si hočemo zapisati na svoj bojni prapor veliko geslo: Bog, stan in narod!«

Udarna govornikova izvajanja so bila vedno na novo deležna glasnega pritrjevanja vse množice zborovalcev.

Beležnica

KOLEDAR

Torek, 22. februarja: Pust.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Zlata Praga.
Kino Slogi: Usoda.
Kino Union: Kopalnica na skednju.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6; Hočevar, Celovška cesta 62; Gartus, Moste, Zaloška cesta 47.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 22. februarja ob 16: **Slaba vest.** Premiera. Red Prvi.
Sreda, 23. februarja ob 16: **Slaba vest.** Red Sreda.

OPERA

Torek, 22. februarja ob 16: **Melodije srca.** Opereta. Izven. Cene od 40 Lir navzdol.
Sreda, 23. februarja ob 16: **Princeska in zmaj.** Izven. Mladinska opereta. Cene od 28 Lir navzdol.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 22. FEBRUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav; vmes od 7.30 do 7.40: poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 9.10—9.20 Koračnica, napoved sporeda (nem. in slov.), nato koračnica. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00 Vedra glasba. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsakemu nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini — napoved sporeda. 17.15—18.00: Koncert Malega orkestra, vodi Stojan Stenovic. 18.45—19.00: Zdravniška ura. — Dr. France Debevec: Človek kot duh in snov. 19.00—19.30: Slovenska ljudska oddaja. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, napoved sporeda. 19.45—20.00: Glasbena medigra. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.30: »Lumpacij Vagabund« — Po Nestroyevi veseloigri napisala za radio Jožek in Ježek. Izvedbo vodi ing. Ivan Pengov. 21.30—23.00: Karnevalski zvoki; vmes od 20.00—22.10: poročila v nemščini.

KULTURNI PREGLED

Pogledi v snovanje naše Opere

Iz razgovora z ravnateljem Vilkom Ukmarjem

Glede na to, da je naša Opera posebno v zadnjem času središče kulturnega zanimanja, priobčujemo naslednji razgovor, ki naj nekoliko razkrije današnje stanje poklicnega gledališkega dela.

»V kakšnih okoliščinah se razvija delo letošnje sezone?«

»Po eni strani v želji, da bi uresničili naše umetniške načrte in nudili občinstvu dognane predstave, po drugi strani pa v neprestanem prizadevanju in boju z najrazličnejšimi težavami, ki jih zahteva uresničenje in ki so v letošnji sezoni hujše kakor kdaj prej.«

»V čem obstoje te težave?«

»V raznih dejstvih, s katerimi se je treba neprestano boriti in preko katerih je mogoče priti samo z največjim trudom. V verigi oteževanih okolnosti, ki jih je veliko število, naj naštejem samo najvažnejše.

Ob koncu lanske sezone smo sestavili letošnji spored v popolnoma drugačnih razmerah, kakor vladajo danes. Medtem smo doživeli 8. september. Ko smo v začetku letošnje sezone revidirali spored in ga dali v potrdilo pristojni oblasti, smo računali pri sestavi še s Karlovčevo, z Gostičem (ki je podpisal večje število gostovanj) in kasneje s Franclom in še z raznimi drugimi, manj važnimi člani, ki iz raznih vzrokov niso vstopili v repertoar, deloma zaradi težav prihoda v Ljubljano, deloma zaradi bolezni. Tako ni bilo mogoče izvesti sporeda tako kot je bil prvotno v načrtu. Ne samo bolezni gostov, temveč tudi domačih članov — to je letos akutnejše vprašanje kakor kdaj koli. Vzroki so: kurjava v gledališču in doma, ter manjša fizična in psihična odpornost. Če nenadno zboli kdo od prvih pevcev, ki sodelujejo po največkrat v raznih operah tekočega repertoarja ,odpade s tem pevcem **možnost uprizoritve ne samo ene, temveč vselej raznih oper** tekočega sporeda. V trenutnih razmerah pa ni mogoče kakor prejšnja leta telefonsko poklicati nadomestnika iz Beograda ali iz Zagreba. Zaradi tega izvajamo sistem dvojno zasedenih, t. j. dubliranih partij. Tako imamo dve Traviati (Vidalijevo in Ribičevo), dve Butterfly (Heybalovo in Ribičevo), dve Suzuki (Golobovo in Španovo), dva Sharplessa (Janka in Popova), več Prodanih nevest (Vidalijevo, Heybalovo, Polajnarjevo), dva Janka (Čudna in Slanovca), dva Kecala (Betetta in Lupšo), dve Mimi v »La Boheme« (Vidalijevo in Ribičevo), dve Musetti (Heybalovo in Polajnarjevo), dva Colina (Betetta in Lupšo), dve Pomladni vili v »Snegurački« (Polajnarjevo in Golobovo), dva Lela (Španovo in Golobovo), dva Misgirja (Popova in Dolničarja), dva Marjana v »Melodiji srca« (Čudna in B. Sancina), dve Silvi (Mlejnikovo in Baukart-Sterletovo) itd. Žal pa tega ni mogoče izvesti pri vseh partijah, ker primanjkuje prikladnih pevcev. Dva pevca v vsaki partiji zahtevata dvojno število skušenj, za katere pa primanjkuje časa.

Zastoj v repertoarju pa je povzročila tudi smrt dveh članov: gg. R. Primožiča in N. Štritofa. Z njo je zadela Opero letos občutna izguba dveh dragocenih umetniških moči, dveh mož, ki sta živela za stvar in bila vseskoz konstruktivna. Vendar pa je gledališko življenje tako trdoživo in prožno, da se rane hitro celijo in tako smemo upati, da nam bosta njuni mesti izpolnila čas in delo z mladimi, sposobnimi močmi.«

»Kakšni so razlogi za česta ponavljanja starih del?«

»Pogosto slišim iz občinstva očitek, da letos Opera ponavlja preveč starih del. Toda opere so že po svoji osnovni karakteristiki ustvarjene za to, da jih poslušalec s pogostejšim poslušanjem v vseh njihovih umetniških podrobnostih in lepotah čim bolje in čim globlje dojame in niso navezane — kakor dramske igre — zgolj na besedilo, temveč predvsem na glasbo, ki zahteva veliko dolgotrajnejšega dojemanja.

Iz tega vzroka zastopa Opera po vsem svetu stališče, da je treba dela železnega repertoarja zopet in zopet ponavljati, kajti resnično vredni operni repertoar ne sestoji kakor dramski iz nešteto vrednih del — temveč v celoti iz kakih dve sto oper, od katerih pa za naše razmere zaradi tehničnih neizvedljivosti a priori odpade ogromno število.

Kljub temu, da s tega vidika zagovarjam ponavljanje, nočem na sploh izpodnesti očitka, da res preveč ponavljamo in da prihajajo nova dela premalokdaj na spored. Toda iz neštetih razlogov je pri nas onemogočeno uprizarjanje novejših del. Ena izmed glavnih težav je **notni orkestralni material.** Neprestano si prizadevamo, da bi dobili novejša dela, kakor n. pr.: Debussyjevo opero »Pelleas in Melisanda«, Seuttermeistrovo opero »Romeo in Julija«, Alfanove »Eckebujske viteze«, Gerstnerjevega »Ennocha Ardna«, Křičkov »Strah na gradu«, Ibertovega »Yvetoškega kralja« itd. Toda danes je izredno težko dobiti orkestralni notni materijal. Mnogo materijala dveh največjih založniških hiš je uničenega po vojnih razmerah, razen tega pa ga druge hiše ne izposojajo iz bojazni, da ne bo vrnjen ob določenem času ali pa sploh nikdar več.

Samo vezani — kakor pri umetniškem ansamblu — tudi pri notnem materijalu zgolj na to, kar imamo doma. Sam sem bil pred leti že kot kritik vnet pristaš uprizarjanja novih del in sem še, toda trenutno so razmere močnejše od naših načrtov in želja.

Med težave današnjih dni spada tudi **vprašanje delovnega časa.** V normalnih razmerah, ko so se vršile predstave ob 20. uri, smo imeli možnosti dopoldanskih in popoldanskih skušenj. Zdaj zaradi predstav odpadejo popoldne vse možnosti ansamblskih in deloma tudi solističnih skušenj in s tem številno ur dragocenega delovnega časa, ki ga ni moči nadomestiti. Vodstvo pa hoče in mora vztrajati v svojem prizadevanju po dostojni umetniški ravni predstav.

Vsako novo delo potrebuje veliko časa za študij; a tudi že naštudirane in izvajane opere potrebujejo že po enomesečnem premoru ponavljalne skušnje. Vse to so dejstva, ki jih javnost ne ve, ki pa dani položaj v bistvu razjasnijo in nujno spremenijo odnos javnosti do Opere in njenega repertoarja.

Važna oteževalna okolnost je tudi **orkester.** Velik del njegovih članov deluje hkrati v Operi, radiu, na konservatoriju in pri koncertih. Zato so člani orkestra v visoki sezoni večkrat brez vsakršnega oddiha in tako utrujeni, da niti fizično ne morejo biti kos svoji nalogi. Enim razpokajo ustnice (pihalci), drugim se vnemajo živci v rokah (godala) itd., jasno je torej, da zaradi tega umetniška kvaliteta prenekaterikrat trpi. Tudi to je dejstvo, ki ga je treba upoštevati.

Zastoj dela nastane velikokrat zaradi tega, ker pevci, ki pojejo popoldne na predstavi naporne partije, ne morejo dopoldne s pridom poizkušati in zaradi tega se zavleče datum marsikatere premiere. Prekratki premor med dopoldanskimi skušnjami (ki trajajo od 9. do pol 13. ure) in predstavo, ki se prične ob 16. uri (člani morajo biti na mestu že ob 15. uri), tudi ne vpliva koristno na izvajalce. Zdravju pevcev občutno škoduje, da nimajo po predstavi možnosti, da bi se dodobra ohladili in morajo razgreti zaradi zgodnje policijske ure takoj domov. Pomanjkanje prometnih sredstev in velika oddaljenost stanovanj številnih članov otežuje izvrševanje poklica. To so v glavnem vzroki, zaradi katerih ima vodstvo težave.««

»Zadnje čase so na sporedu številni debuti začetnikov. Kakšen je vaš odnos do pevskega naraščaja?«

»»Zavedam se dolžnosti, ki jo ima Opera tudi v bodočnosti. Zato mora imeti v zaledju pripravljen sposoben pevski naraščaj, ki stopa po potrebi — čim je zrel — na mesto starejših članov. Vendar pa ima to lepo in važno poglavje tudi svojo slabo stran. Večkrat se dogaja, da kak nepočakan začetnik pritiska na vse kljuke in nadleguje dirigente in režiserje za nastop. Če pa se direktor upre, češ, da je še prezgodaj, alarmira mladi pevec ali pevka javnost, da se razburja nad tem, da se nadebudnim začetnikom ne da možnosti, da bi nastopili. Če pa kak pevec ne uspe — je vsega seveda kriv direktor. Pri tem je treba pomisliti, da stane tak debut, — ki pomeni največkrat igralsko pripravo popolnega začetnika — ogromno skušenj, ki gredo na škodo rednega dela in rednih predstav. Zato sem mnenja, da je treba to kočljivo vprašanje reševati s primerno preudarnostjo in pri izbiri paziti na resnično odrsko zrelost.««

SPORT

Drobiž po svetu

Izmed dogodkov po svetu beležimo danes na kratko naslednje:

*

V Nemčiji zavzema slej ko prej najvidnejše mesto nogomet. Razen srečanj za točke, ki jih je bilo tudi minulo nedeljo ne dosti manj kakor sto, je vsako nedeljo prirejenih tudi nekaj privlačnih prijateljskih nastopov, tako da se nogometaši in njihova publika res ne morejo pritožiti, da bi bili prikrajšani. Če povemo še to, da so bile vse nedeljske tekme na Dunaju iz tehničnih razlogov odpovedane, preidemo lahko k nekaterim glavnim podrobnim izidom: (za točke) Kickers (Offenbach)—Hanau 93 3:1, Mannheim—Freiburg FC 6:1, IFC Nürnberg—Bamberg 12:1, Recklinghausen Borussia (Dortmund) 2:1, Duisburg—Westende Hamborn 2:2, Hertha—Minerva 93 6:2, Blau-Weiss—Berliner SV 4:3 itd.; (prijateljske) Rdeči lovci—Sparta (Bremerhaven) 7:2, Magdeburg—Zeke 1:2 in drugi.

Prvo mednarodno boksarsko prireditev so imeli isti dan v Berlinu, v kateri so nastopili dobro trenirani Madžari proti nepopolni sestavi Nemčije. Dvoboj se je končal neodločeno 8:8.

V Pragi so nastopile najmlajše drsalke za naslov državne prvakinje, ki je letos pripadel že precej znani Dunajčanki Evi Pawlik.

V hokejski tekmi za točke je v Düsseldorfu nastopil celovški KAC in izgubil po lepi igri s 5:12.

Mnogo tekem in nastopov je bilo še v kritih bazenih in telovadnicah v plavanju, atletiki in rokometu, kjer se je posebno številna in vneto uveljavljala mladina. Podrobni izidi so umljivo samo krajevnega značaja, potrjujejo pa znova, da gre šport v Nemčiji v koraku z vojno.

*

Nedelja v Švici je minila predvsem v znamenju bele opojnosti, na račun katere je bilo celo odpovedanih precej nogometnih nastopov. V dolgi vrsti smučarskih tekem je bilo najpomembnejše tekmovanje za državno prvenstvo v vztrajnostnem teku na nad 50 km, v katerem je — še enkrat letos po gostovanju na Švedskem — docela odpovedal lanski prvak Freiburghaus in se je do prvenstvene časti spet dokopal mladi Schoff pred Müllerjem. Zelo dobre izide javljajo tudi s tradicionalnega smuka Parsen, na katerem je bil prvi znani Rominger in še pet drugih z novimi rekordnimi časi. Ugodno vreme je bilo tudi za hokej na ledu; v prijateljski tekmi je Davos zmagal nad Arozo z 9:6.

Nogomet je ta dan ostal v manjšini. V nacionalni ligi so bile odigrane samo tri partije, in sicer Basel (?)—Luzern 1:1, Young Fellows—Basel 2:1 in Curih—Chaux de Fonds 2:1, medtem ko je v četrtfinalu za pokal srečanje med Bielom in Grenchenom po podaljšku ostalo neodločeno 1:1, tako da bo treba še ponoviti vso tekmo za dokončno izločitev.

Obvestila sportnikom!

ŽSK Hermes — nogometni odsek. Pozivam vse člane nogometnega odseka, da se redno udeležujejo treningov, ki bodo vsak torek in četrtek od 18 do 19.30 v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22. — Načelnik.

SK Ljubljani in TSK Moste imata treninge v dvorani Delavske zbornice vsako sredo in petek od 18 do 19.30.

ŽSK Hermes — namiznoteniški odsek. Načelstvo odseka vabi vse stare člane kakor tudi vse ostale ljubitelje igre z belo žogico, naj se udeležujejo treningov v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22. Treningi bodo vsak dan od 13.30 dalje in bodo trajali do mraka. Ob nedeljah bo dvorana odprta od 9 do 12 in od 14 do 18. Članarina minimalna. Pozivajo se tudi člani drugih društev, da se treningov udeležujejo, ker je dvorana namenjena vsem športnikom.

Lahkoatleti, člani vseh ljubljanskih klubov, imajo redne zimske treninge v dvorani Delavske zbornice, in sicer: fantje in in dekleta vsak ponedeljek in soboto od 17 do 18.15. **Športni referat.**

Filmski pregled

Tednik: Kolesarske dirke v neki nemški sportni lopi. Edinstven artistični nastop: stoja na prstu, zataknjenem v steklenici. Umetniki iz bombardiranih krajev so dobili nekje na Štajerskem svoj drugi dom, kjer lahko nemoteno nadaljujejo z delom. Minister dr. Goebbels obišče po letalskih napadih prizadete Berlinčane. 25 let nemškega prometnega letalstva. Najuspešnejši letalec-lovec Nowotny obišče neko tovarno za orožje. Führer je sprejel poveljnike v svojem glavnem stanu. Dopustniki se vračajo na vzhodno bojišče. Protinapad oklopnikov in grenadirjev v nekem odseku vzhodne fronte. Posnetki iz Italije prinašajo prvič slike mesta Cassino, okrog katerega divjajo hudi boji. Boj nemške udarne čete z ameriško izvidnico. Novo nemško pehotno orožje: puška za granate. Polet nemških bombnikov nad London.

Union: »Kopalnica na skednju« (Tobis-barvni film). To je bilo pohujšanja v dolini... tam nekje ob Renu, pred dobrimi sto leti, ko so vaščani prvič videli kopalno kad, katero je pripeljal s seboj bogat trgovec z Dunaja. Pohujšanje je bilo seveda še večje, ko se je mlada, postavna županja kopala v tej banji brez srajčke ali kopalne obleke, kajti slednje še niso bile v modi za časa poznega baroka. Pa čemu tudi, saj skedenj ni javen prostor. »Javen« je postal šele tedaj, ko so radovedni dedci izvohali županjino »kopalnico« in opazovali skozi špranje, kaj se godi v kopalni banji... Ko so izvedele vaščanke za to nemoralno početje svojih mož in fantov, so enodušno zahtevale, da mora ta nedostojna novotarija — kopalna banja — čim prej izginiti iz vasi. Toda gospa županja, ki je okusila prijetnosti parfumirane kopeli, se slednji ni hotela več odreči in je naročila pri domačem tesarju novo kad, ki sicer ni bila tako elegantna, toda kopati se je le dalo v njej. Pohujšanje se je nadaljevalo in doseglo svoj višek, a ob enem tudi konec, ko je brihtna buča podstavila kadi kolesje in ko se je županja vsedla v banjo, se je neprostovoljno odpeljala s skednja naravnost med zbrane vaščane. — Film je po svoji pikantni vsebini seveda privlačnost prve vrste za staro in mlado, dočim prav mladim seveda ni namenjen. V glavnih vlogah Heli Finkenzeller in Will Dohm. Tudi barve pridejo do pravega izraza in polnega učinka, ker se film predvaja z visokointenzitetno obločnico, kar je sploh pogoj pri barvnem filmu.

Matica: »Zlata Praga« (Ufa-barvni film). Pred meseci smo videli ta film v italijanski verziji in je torej prav za prav repriza. Vsebinsko je močan, saj mu je motiv tragična, nerazumevana ljubezen mladenke na eni in prestrog oče zastarelih nazorov na drugi strani, ki ne pusti izsušiti močvirnatega polja, dokler ne utone v njem zavržena hčerka. V sanjah se prikaže dekletu Praga v živordeči barvi. Zakaj v rdeči, ni utemeljeno. Zakaj ne v zlatožolti, če že govorimo o »zlati« Pragi in se o taki prav za prav dekletu tudi sanja? Je to eden prvih barvnih filmov po Agfacolor postopku. Ker se ta barvni način izredno naglo izpopolnjuje, je razumljivo, da se poznajo še tu in tam sledovi razvojne dobe, kot n. pr. rdečkasto-rjav vlak, vijoličaste sence na Karlovem mostu in pred vsem barva kože, ki se večkrat menja tekom enega prizora. — V glavnih vlogah nastopajo Kristina Söderbaum, Paul Klinger in Kurt Meisel. Krasna Smetanova glasba pa premosti in zabriše vse trdote in ko vzvalovi pri poslednji sliki zlato žitno polje, je učinek filma prav lepak.

Sloga: »Bišofsberška dekleta« (Praga-Film). Romane ali odrske komade spraviti na platno ni vedno hvaležna in tudi ne lahka zadeva. Gerhart Hauptmann je napisal družabno igro »Bišofsberške device« leta 1905 po lastnih doživljajih. Dejanje filma, ki je povzeto po Hauptmannovem originalu, se odigrava tudi v začetku tega stoletja, torej v času, v katerem je delo nastalo. Iz filma veje tisto brezskrbno ozračje onih mirnih predvojnih let, ko je bila že senzacija za obmorsko letovišče, ako so šla štiri mlada dekleta v dolgih krilih jadrat z mladim moškim. V onih letih je komad gotovo krepkeje učinkoval, kot danes film, ker nam je tisti čas že vendar odmaknjen in učinkuje snov že bolj naivno kot zabavno. — V glavnih vlogah Hans Brausewetter, Carla Rust, Lina Carstens i. dr.

Pogled na vreme od 1. do 15. februarja

Zdi se, kakor bi hotela zima v zadnjem zimskem mesecu nadomestiti naravi in nam to, kar je vzela v minulem čudaškem januarju. Dobivamo vdore mraza, sneg, hudo burjo in podobne zimske vremenske pojave, ki so sicer v vsakem zimskem času običajni. Vreme postaja vedno bolj normalno in kakor kaže, bo potekel februar tudi nadalje v znamenju za ta mesec normalnih vremenskih pojavov.

Mesec se je začel v znamenju anticiklona, ki je bržkone preplavil vso srednjo Evropo. To vreme nam je naklonilo nizke jutranje in še dokaj visoke popoldanske temperature. Toda cirri, ki so začeli v začetku meseca preplavljati nebo v višini kakih 8 km, so nam naznanjali prihod toplega sektorja torej južnega vremena. In res, že 2. nas je obiskal topli val, ki se je obdržal do 4., ko nam je naklonil tudi nekaj dežja 4. februarja nas je spet zajel hladni val. Hud višinski severozapad je v razdobju od 5. do 8. prinašal velike oblake; vzporedno s tem se je v tem času silno menjavala oblačnost.

Prvih pet dni v mesecu je prevladovalo torej južno, toplo vreme. To vidimo najlepše iz tega, da je bila povprečna dnevna temperatura prvih pet dni 4.8 stopinje Celzija, medtem ko povprečna temperatura drugih petih dni (6. do 10.) le 1.4 stopinje Celzija. Prav zanimivo je to, da je bil zračni tlak v prvih petih dneh sorazmerno višji kakor pa v nadaljnjih petih dneh, dasi je vladalo tedaj hladnejše vreme. (Glej tabelo 1.!)

Dne 8. t. m. je zavladalo južno vreme in nam prineslo do 3 cm debelo snežno plast, ki se je začela naglo topiti. Naslednji dan smo zopet lahko videli višinske severozapadne oblake, ki so postajali čedalje bolj redki. Dne 10. je spet nastopilo južno vreme, ki nam je prineslo v večernih urah nekaj južnega snega. Toda topli val te depresije se je prav kmalu poslovil in že v naslednji noči se je začela valiti s severovzhoda močna burja: severni val. Začel je naletavati severni sneg in tako smo zabeležili tega dne dopoldne nad 5 cm debelo snežno odejo. Tako severnovzhodno vreme je trajalo do konca prve polovice, ko se je začela pusta zimska sivina trgati. Zanimivo je, da se kljub vdoru mrzlega, torej težjega zraka, dne 11. ni zvečal zračni tlak, ki so ga južni vetrovi pognali na nizko stanje (malo nad 750 mm).

Vremenski pregled za prvo polovico letošnjega februarja bi bil takšen, kakor je naveden spodaj v prvi razpredelnici.

Sneg nas je obiskal v prvi polovici trikrat. Najnižja jutranja temperatura je bila dne 13. Še marsikako drugo zanimivost nam lahko pokaže zgornja razpredelnica. Tako vidimo, da je bil povprečni zračni tlak prve polovice februarja precej nizek in je dosegel najnižje stanje dne 10.

Zanimivo je opazovati gibanje povprečne oblačnosti ob določenih urah. Le-to nam kaže za prvo polovico tekočega meseca druga razpredelnica spodaj.

Tu vidimo, kako oblačnost od jutra pada, dokler ne doseže popoldne svojega minimalnega stanja, nakar se začne zopet večati. Zračni tlak se je dvignil do normale šele dne 14 in 15. Z obeh tabel posnemamo, da se je povprečna oblačnost večala proti sredini meseca in je torej bila najvišja v času, ko je vladalo severnovzhodno vreme. V lanskem januarju je bila dosežena povprečno najnižja oblačnost ob 15. uri, v februarju se je držala na najnižjem stanju povprečno od 14. do 19. ure, v marcu pa je bila dnevna povprečna oblačnost za čudo ves dan precej enaka.

Pri opisovanju prve polovice letošnjega februarja se nam nehote vsiljuje vprašanje, kakšno je bilo vreme lansko leto v tem časovnem intervalu?

V prvi polovici lanskega februarja je bila jutranja temperatura desetkrat pod ničlo, letos dvanajstkrat: dopoldanska je bila ves mesec nad ničlo. Dne 8. je zapadlo nekaj vlažnega snega, ki pa je že 11. skopnel. V prvi polovici lanskega februarja v glavnem nismo imeli — kakor letos — kakega hujšega vetra. Mnogi se še spominjamo lanske frontalne nevihte, ki nas je obiskala na svečnico in izlila v Ljubljani v 24 urah na en kvadratni meter skoraj 60 litrov vode.

Upravičeno lahko upamo, da se nekam čudaško vreme, ki smo ga doživljali ves januar, poslavlja od nas in prehaja polagoma v normalno strujo.

Sedaj ko lahko rečemo, da je glavni val zime že za nami, se ozrimo nekoliko v bližnjo prihodnost. Zdi se, da bodo prihodnje zime mrzlejše od letošnje. Pri tem se opiramo na periodično ponavljanje sončne aktivnosti, ki se sedaj začenja večati. Z druge strani pa je zanimivo to, da lahko sklepamo po vplivu Zalivskega toka na vreme v Evropi in po tem znaku domnevamo, da bo čas okoli leta 1945 zelo vroč. Morda bo to vroče poletje nastopilo že letos ali pa šele prihodnje leto. Po statističnih podatkih so bili najbolj vroči časi okoli let 1275, 1355, 1515, 1610, 1715, 1835 in najbrže 1945. Te nekako ponavljajoče se mrzle in vroče periode spravljajo učenjaki v zvezo z Zalivskim tokom, ki je nekaka kurilnica Evrope. Če bi ne bilo Zalivskega toka, bi bila vsa srednja Evropa vso zimsko dobo pokrita z ledom in snegom.

Vse pa kaže, da prihodnje leto še ni treba pričakovati kakega večjega mraza. Ta domneva se seveda opira samo na vplive sončnih peg in Zalivskega toka ne pa na druge, nam doslej neznane kozmične vplive na naše ozračje in s tem na splošno vremensko situacijo. Teh važnih faktorjev pa je prav gotovo več in kakšna majhna sprememba v katerem kozmičnem vplivu na zemeljsko ozračje lahko postavi vse naše napovedi na glavo. *M. B.*

VREMENSKI PREGLED

Doba	Temperatura Minim.	Temperatura Maks.	Temperatura Sred.	Oblačnost Minim.	Oblačnost Maks.	Oblačnost Sred.	Zračni tlak 7h	Zračni tlak 14h	Zračni tlak 19h	Zračni tlak sred.
1.— 5.	0,1	9,5	4,8	2	10	5	762	761	760,8	761
6.—10.	—1,9	4,7	1,4	2	9	6	759	758,6	758,6	758,5
11.—15.	—3,7	2,8	—0,3	6	10	8	757,5	757,5	758	757,5
1.—15.	—1,8	5,6	2,0	3	10	6	759,5	759	759	759

OBLAČNOST

Doba	7h	10h	12h	14h	16h	18h
1.— 5.	7	7	5	4	6	6
6.—10.	9	7	7	5	5	5
11.—15.	10	9	7	8	9	9
1.—15.	9	8	6	5	7	7

MALI OGLASI

Kdor išče službe plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.—. Najmanjši znesek za te oglase je L 7.—. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.—. Najmanjši znesek za te oglase je L 10.—

Službo dobi

TEKAČA sprejmem. Dnevna zaposlitev od 8 do 12 in od 15 do 18. Pojasnila: Bucik, trgovina s sadjem, Bleiweisova 8. 4073-1a

FRIZERSKO pomočnico, dobro moč, katera reflektira na stalno mesto, sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4058-1a

PRIDNO DEKLE, vajeno vsega gospodinjstva, sprejme dvočlanska družina. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4057-1a

Prodam

LJUBITELJI umetnin! Prodam slike sledečih mojstrov: Ivana Vavpotiča, Pilona, Mušiča, Klemenčiča, Jaroslava Hilberta in raznih drugih slovenskih slikarjev, dalje nekaj starinskih kipov, velik krasen nastavek z vazo in drugo. Vse to si izvolite pravočasno ogledati, ker je razprodaja tik pred zaključkom. Cene ugodne. Naslov: g. Berčič, Zbašnikova 16, Trnovo-Kolezija. 3848-6

ELEKTROMOTOR Siemens, 5 KW, naprodaj. Igriška 6/prit. 3713-6

PETROLEJKE in karbidnice, potrebne za zaklonišča, dobite pri »Metalia«, Gosposvetska 16, nasproti Delavskega doma. 3990-6

Denar za STEKLENICE vseh vrst in damižanke (balone), kovine in druge predmete dobite pri Metalia, Gosposvetska 16. Kiplača najbolje. 3989-6

MOŠKE ČEVLJE, rjave, št. 42, predvojno blago, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4067-6

PRODAM: avbo, najfinejši šifon dvojne širine in moder ženski plašč za manjšo postavo. Naslov v ogl. odd. Jutra. 4070-6

2 USNJENA KOVČKA, delavsko obleko, moške spodnje hlače in moške visoke čevlje št. 37 prodam. Gosposvetska 10/I, desno. 4069-6

GOJZERJE, prvovrstne, št. 41, prodam. Janševa 15. 4055-6

HARMONIKO, klavirsko, 80 basov, z registrom, prodam ali zamenjam za štiri- do šestcevni radio. C. J., Korunova 10. 4054-6

JARČKE, dobre nesnice, štajerke, Rhodeland, dam za zobanje, otrobe, krompir itd. Glince, Campova ulica 6, prvi zvonec. 4060-6

Kupim

STEKLENICE razne vrste kupujemo. Dobro plačamo! Na Vašo željo jih prevzememo na domu. B. Guštin, Vodnikov trg št. 2. 1-318-M

OVČJO VOLNO, striženo, kroške, pletilske in šiviljske odrezke kupuje vsako množino »Iuco volna«, Ciril-Metodova 41 (prej Tyrševa), nasproti sv. Krištofa. 3081-7

ZNAMKE kompl., zbirko ali posamezne partije, tudi prekomorske, kupim. Ponudbe pod »Znamke« na ogl. odd. Jutra. 3524-7

SREBRN DENAR, srebrne predmete ter druge dragocenosti, jedilno orodje, žlice, ure, verižice, zapestnice, doze in drugo, kupim. Predmete pridem ogledat na dom. Plačam za gram čistega srebra lir 5.20. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Čisto srebro«. 4064-7

ŠIVALNI STROJ, dobro ohranjen, z okroglim čolničkom (pogrezljivka), kupim. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Šivalni stroj«. 4068-7

KOKOŠ-JARČKO kupim. Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Jarčka«. 4063-7

RJUHE predvojno blago ali dobro ohranjene, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Protivrednost«. 4071-7

V najem

NJIVE in TRAVNIKA 7000 kv. m dam v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tivoli«. 4065-17

Posest

VILO, enodružinsko ali dvodružinsko, v Rožni dolini, na Mirju ali v Zg. Šiški, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez posrednika«. 3994-20

Stanovanja išče

ENOSOBNO stanovanje v Šiški ali za Bežigradom iščem za takoj, ali za pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mladoporočenca«. 3800-21a

STANOVANJE, eno ali dvosobno, s pritiklinami, išče mlad zakonski par brez otrok. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stanovanje«. 4062-21a

ENOSOBNO stanovanje v Jaršah zamenjam kjer koli v bližini cestne železnice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Takoj ali kasneje«. 4061-21a

Sobe išče

SOBO v bližini Napoleonovega trga, za nekaj dni v mesecu, išče trgovec. - Ponudbe pod »Takoj« na ogl. odd. Jutra. 4020 23a

Razno

ROKAVICO, desno, rjavo, sem izgubila dne 17. februarja zvečer na Kongresnem trgu. Vrniti proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 4072-37

DRAGOCEN PRSTAN, drag spomin na pokojnega očeta, sem izgubila 20. februarja v kinu »Union«. Naditelja prosim, naj ga proti visoki nagradi vrne na naslov: Jeruc, Gosposvetska 128/II. 4066-37

Poznanega GOSPODA, ki je v četrtek proti večeru v »Novi založbi« izbiral knjige in je najbrž pomotoma odnesel aktovko z vzorci električnega materijala, naprošam, da jo odda istotam. 4053-37

ZAPESTNA URA moška, dragocena, je bila izgubljena v nedeljo zvečer v zadnjem tramvaju na Vič. Ker je lastniku drag spomin, se naditelj naproša, da jo vrne proti dobri nagradi v ogl. odd. Jutra. 4059-37

†

Umrl nam je naš ljubljeni oče, stari oče in tast, gospod

Ivan Hassl

železniški uradnik v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v torek 22. t. m. ob ½5. uri popoldne z Žal, kapele sv. Janeza, k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. februarja 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

†

Zapustila nas je za vedno najina ljubljena, zlata in skrbna sestra

Malči Sedlak

učiteljica v pokoju

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 22. t. m. ob 2. uri popoldne z Žal, kapele sv. Petra, kjer jo bomo položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Ljubljana, 21. februarja 1944.

Sestri MILA in ADELA

†

V splošni bolnišnici je umrl dne 20. t. m. naš mlinar, gospod

Teršelič Alojzij

Pogreb dragega sodelavca bo danes 22. t. m. ob ¼4. uri popoldne z Žal, iz kapelice sv. Krištofa, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. februarja 1944.

ELEKTROVALJČNI MLIN »ČERNE«, FUŽINE

†

Po dolgi, težki bolezni je mirno v Gospodu zaspala ljubljena mamica, gospa

Terezija Črepinko

žena p. inšpektorja finančne kontrole

Na zadnji poti jo spremimo dne 22. t. m. ob 4. uri popoldne z Žal, kapele sv. Andreja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. februarja 1944.

Žalujoči:
ALOJZIJ, mož; **ZLATKA,** hčerka in ostalo sorodstvo

†

Danes zjutraj ob ¾5. uro nam je umrla naša predraga in nepozabna soproga, mati, teta, svakinja, gospa

ANA HROVATIN

roj. JUGOVAR

SOPROGA TISKARNIŠKEGA RAVNATELJA

Pogreb blagopokojnice bo v sredo 23. t. m. ob 14. uri z Žal, kapele sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 21. februarja 1944.

Žalujoči:
ALBIN HROVATIN, soprog
MILENA, hči

Inserirajte v »Jutru«!

Harry Hoff: 36

ZLATA PIJANOST

Kriminalni roman

Na glavni cesti je kmalu zamrgolelo kakor na mravljišču. Z vseh strani so dirjali možje. V vzhodnem koncu mesta je gorela neka skladiščna lopa in širila po nebu pošastno ognjeno zarjo. Gosti oblaki dima so se valili v zrak.

Nekakšna groza se je polastila ljudi, ko so zdajci še z dveh drugih krajev javili požar. Tudi iz Barretove kladare je švigal plamen, in prav tako iz mizarije, ki je bila nedaleč od nje.

Brizgalni sta bili samo dve. Kje naj začne?

Zmešnjava je bila velika, razburjenje ljudi je dobivalo značaj brezglave zmede. Radovedneži so se vrivali med tiste, ki so hoteli res pomagati. Treba je bilo brezobzirno napraviti red.

Barreto je sam neutegoma prevzel poveljstvo. »Zberite uradnike, kar jih imate,« je zaklical Braunu, ki ga je srečal pred policijskim poslopjem. »in zapodite vse ljudi, ki niso na cesti nič izgubili, nazaj v hiše. Obkolite kraje, kjer gori. Nič nam ne sme napotovati pri gašenju, če ne, je vse izgubljeno.«

Torney je pritekel ves zasopel. »Vaša hiša tudi gori, senhor Barreto!«

Barreto je mahnil z roko. »Pustite jo, naj zgori,« je odvrnil, »saj jo lahko znova postavim. Ostala dva ognja sta važnejša, ker sta obdana od drugih poslopij. Za nobeno ceno se ne sme požar še bolj razširiti. Kje sta brizgalni?«

»Spodaj pri skladiščni lopi. Tam je baje precej sodov z bencinom.«

»Vzemite brizgalno in ljudi, kolikor jih je treba pa se lotite mizarije! Vodite gašenje sami! Jaz pojdem z vami do lope in ostanem tam. — Lepa svinjarija, kaj?« je Barreto nadaljeval, ko sta tekla proti lopi. »Očividno je nekdo zažgal — drugače ne bi bil ogenj izbruhnil na treh krajih hkratu!«

»Kdo bi utegnil biti zmožen take podlosti?«

»Če so domneve komisarja Brauna pravilne, nihče drug kakor Bonifacio Salvador.«

Dospela sta do gorišča, kjer sta brizgalki že bruhali vodo. Med tem, ko je Torney eno izvlekel in odhitel z ljudmi, je Barreto sklical tiste može, ki še niso bili zaposleni z gašenjem, in rekel: »Reka ni daleč od tod. Prinesite vedra, ročke in drugo posodo — treba bo napraviti verigo, da bo voda hitreje prihajala k ognju.«

Narednik Alimas, ki je bil ta mah prihitel s trojico redarjev, je na Barretov ukaz sklical še več mož. V nekaj minutah je bila nova »vodna služba« urejena. Gašenje se je z uspehom nadaljevalo.

Ko se je Barreto prepričal, da je tu vse v teku, je prepustil nadaljne odredbe Alimasu in krenil k mizariji. Na poti tja je prišel mimo svoje lastne goreče hiše. Ta je bila obkoljena z vseh strani. Nihče ni ničesar ukrenil, da bi pogasil ogenj; saj tudi ni bilo moči nič storiti, ker sta delovali brizgalni drugje.

Izvzemši nekaj važnih listin, ki jih je bil v zadnjem trenutku pograbil, je bilo za Barreta izgubljeno vse, kar je imel v hiši. Iz ostrešja so že švigali visoki plameni. Skozi okna si videl samo še bel plapolajoč žar. Barreto je stisnil zobe. Hudo mu je bilo pri srcu, in nehote je zavzdihnil. Iskalci zlata, ki so stali okrog, so ga sočutno gledali. Ko je to opazil, jim je z nasmeškom pokimal, rekoč: »Boga zahvalite, da vas ni prizadelo!« in hitro je krenil dalje.

Pri mizariji se je bilo med tem posrečilo omejiti ogenj na kraj izbruha, zlasti, ker je mizar s svojo družino in sosedi že od kraja krepko gasil. To je delal tem laže, ker je imel za take slučaje na vrtu velikanski sod, poln vode.

Upati je bilo, da bo požar kmalu ukročen. Toda od skladiščne lope se je začul grom zamolklega vzbuha. Barreto je neutegoma pohitel tja. Ogenj se je bil tu kljub gašenju še bolj razširil, da, preskočil je bil celo na drugo lopo, v kateri so baje hranili olje in bencin. En sod, ki je stal pred lopo, je bil že vzbuhnil. Barreto je takoj spoznal: treba je bilo tvegati vse, da se prepreči še večja, nedogledna nesreča. Hitro je vrgel oči naokrog. »Sode je treba spraviti ven!« je kriknil. »Naprej, ljudje — kdo se pridruži?«

Več mož se je zgrnilo okrog njega. Nekdo mu je podal masko za dim, eno izmed maloštevilnih, ki so jih imeli. »Na delo fantje — naravnost v pekel!«

Zdirjal je proti vhodu okrog katerega so že jezikali plameni. Notranjščina lope je bila pošastno osvetljena. Tam so stali v vrstah nevarni sodi. Barreto je zgrabil prvega, ga prevrnil in ga zakotalil proti moškemu, ki je bil za njim. »Nazaj z njim!« je zaklical. »ne, nikar k izhodu — rajši ob nasprotni steni v cizdje, tja, kjer še ni ognja! Naprej, ostale takisto!«

»A tam ne moremo ven!«

»Steno prebijte, gromska strela! Kričite, povejte onim, ki so zunaj!« Silovit kašelj mu je zadušil glas. Dim mu je bil prišel v grlo. Kljub temu je grabil sod za sodom in jih valil nazaj, med tem ko so možje delali, kakor jim je bil velel.

Zdaj sta bila ob ogroženi steni samo še dva soda. Že so lizali plameni proti njima. Streha je gorela kakor kres. Napol zogleneli tram, ki je na koncu še gorel, se je odtrgal od nje. Barreto je začutil silen udarec po ramenu. Iskre so mu zaplesale pred očmi. Dolg, tenak plamen je šinil proti njemu — in v tem je izgubil zavest.

*

V grmovju je tiho lomastilo in prasketalo. Ena, dve, tri postave so se prihuljeno plazile proti kolibam ob znožju zlatega hriba. Kdaj pa kdaj so obmirovale in prisluhnile, preden so znova krenile dalje.

Glasovi so šepetali: »Nikogar ni več tu. Mislim, da smo lahko brez skrbi. Francisco, oberi one tri kolibe na desni! Jaz si privoščim te tukaj — ti, Mariano, pa se zdaj obrneš na levo. Čez pol ure mora biti vse opravljeno. Zbirališče je — že vesta, kje. Na delo torej!«

Skrivnostno početje se je pričelo. Postave so se razšle. Bonifacio je brez odlaganja vdrl v tisto kočo, ki mu je bila najbližja.

Dohod iz mesta je varoval Indijanec.

»Moj načrt je bil pa le dober,« je pomišljil Bonifacio, ko je iztikal po koči, »vsi so zdirjali v mesto, da pomagajo pri gašenju požarov — baš tako, kakor sem si mislil. Zdaj lahko tu nemoteno delamo.«

Našel je majhen mošnjiček z zlatimi zrnci in ga muz je se spravil v žep. Tudi zlata ura mu je še prišla pod roke v tej kolibi.

Schriftleiter - Urejuje: Davorin Ravljen. — Für das Konsortium »Jutro« als Verlag Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja Stanko Virant — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle - Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Für den Inseratenteil verantwortlich - Za inseratni oddelek odgovarja: Ljubomir Volčič